

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра управління та смарт-інновацій

Випускна бакалаврська робота

На тему:

«Управління фінансовими ресурсами підприємства»

Виконала: студентка групи: БМН-2-19

Спеціальності: 073 Менеджмент

Освітньої програми: Менеджмент

Вікторія СОЛОВЙОВА

Керівник: д.е.н., професор

Алла КАСИЧ

Київ-2023
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ

Факультет управління та бізнес-дизайну

Кафедра управління та смарт-інновацій

Спеціальність 073 «Менеджмент»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри УСІ

_____ проф. Касич А.О

01 червня 2023 року

З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ
Соловійовій Вікторії Володимирівни
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Управління фінансовими ресурсами підприємства
Науковий керівник роботи Касич Алла Олександрівна, д.е.н., професор
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом закладу вищої освіти від 08.11. 2022 року № 224-уч
2. Строк подання студентом роботи 01 червня 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні акти України, статистичні щорічники, підручники, посібники, монографії, фахові наукові видання, словники, дані фінансової та нефінансової звітності ДП «Украерорух», комплекс економічних показників, організаційна структура управління.
4. Зміст бакалаврської роботи (перелік питань, які потрібно розробити)
Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами на підприємстві
1.1. Зміст та поняття фінансових ресурсів підприємства.
1.2. Зміст основних принципів управління фінансовими ресурсами підприємства.
1.3. Підходи до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства.
Розділ 2. Аналітичне дослідження управління фінансовими ресурсами в ДП «Украерорух».
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства ДП «Украерорух».
2.2. Аналіз структури та динаміки джерел формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух».
2.3. Аналіз фінансового стану підприємства та ефективність використання фінансів.
Розділ 3. Основні шляхи удосконалення системи управління фінансовими ресурсами.
3.1. Стратегія в системі управління фінансовими ресурсами.
3.2. Напрямки підвищення ефективності використання фінансовими ресурсами підприємства.

5. Консультанти розділів випускної бакалаврської роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та Посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Касич А.О., професор		
Розділ 1	Касич А.О., професор		
Розділ 2	Касич А.О., професор		
Розділ 3	Касич А.О., професор		
Висновки	Касич А.О., професор		

6. Дата видачі завдання 08.11.2022 р.**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

№ з/п	Назва етапів випускної роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	01.03 – 20.03.2023	виконано
2	Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами на підприємстві	21.03- 15.04.2023	виконано
3	Розділ 2. Аналітичне дослідження управління фінансовими ресурсами в ДП «Укранерорух»	16.04-31.04.2023	виконано
4	Розділ 3. Основні шляхи удосконалення системи управління фінансовими ресурсами	02.05 – 26.05.2023	виконано
5	Висновки	02.05 – 26.05.2023	виконано
6	Оформлення бакалаврської роботи (чистовий варіант)	27.05 – 30.05.2023	виконано
7	Здача бакалаврської роботи на кафедру для рецензування (за 10 днів до захисту)	до 01.06.2023	виконано
8	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність Текстових співпадінь та помилок (за 10 днів до захисту)	до 01.06.2023	виконано
9	Подання випускної роботи на затвердження завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	до 05.06.2023	виконано

Студент

_____ (підпис)

Вікторія СОЛОВЙОВА

(ініціали та прізвище)

Науковий керівник
роботи

_____ (підпис)

Алла КАСИЧ

(ініціали та прізвище)

Гарант освітньої
програми

_____ (підпис)

Тетяна ЦАЛКО

(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

**Соловйова.В.В. Управління фінансовими ресурсами
підприємства.–Рукопис.**

Кваліфікаційна робота бакалавра зі спеціальності 073 – «Менеджмент». Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2023 рік.

Випускню бакалаврську роботу присвячено дослідженню управлінню фінансовими ресурсами підприємства. Вивчено та досліджено основні аспекти управління фінансовими ресурсами в діяльності підприємства. Проведено аналіз системи управління фінансовими ресурсами досліджуваного підприємства ДП «Украерорух». Розроблено ефективні стратегії управління фінансовими ресурсами з метою покращення фінансової ситуації на підприємстві та зменшення витрат.

Ключові слова: управління, фінансові ресурси, ефективна стратегія управління фінансовими ресурсами.

ABSTRACT

Solovyova.V.V. Management of financial resources of the enterprise. - Manuscript.

Bachelor's thesis in the specialty 073 – Management. Kyiv National University of Technology and Design, Kyiv, 2023.

The final bachelor's thesis is devoted to the study of financial resources management of an enterprise. The main aspects of financial resources management in the enterprise's activities are studied and investigated. The analysis of the financial resource management system of the studied enterprise SE "UkSATSE" was carried out. Effective strategies for managing financial resources are developed in order to improve the financial condition of the enterprise and reduce costs.

Keywords: management, financial resources, effective strategy of financial resources management.

Зміст

Вступ.....	6
Розділ 1. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами на підприємстві.....	9
1.1.Зміст та поняття фінансових ресурсів підприємства.....	9
1.2.Зміст основних принципів управління фінансовими ресурсами підприємства.....	15
1.3.Підходи до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства.....	18
Розділ 2. Аналітичне дослідження управління фінансовими ресурсами в ДП «Украерорух».....	24
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства ДП «Украерорух».....	24
2.2. Аналіз структури та динаміки джерел формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух».....	30
2.3. Аналіз фінансового стану підприємства та ефективність використання фінансових ресурсів.....	40
Розділ 3. Основні шляхи удосконалення системи управління фінансовими ресурсами.....	54
3.1 Стратегія в системі управління фінансовими ресурсами.....	54
3.2. Напрямки підвищення ефективності використання фінансовими ресурсами підприємства.....	57
Висновки.....	59
Список використаної літератури.....	62
Додатки	65

Вступ

Актуальність обраної теми полягає в тому, що ефективна система управління фінансовими ресурсами допомагає збільшити ринкову вартість підприємництва та підвищити інвестиційну привабливість на ринку. Для того, щоб сформувати ефективну систему управління ресурсами необхідно дотримуватися принципів системності та комплексності, що безперервно оновлює та враховує економічну та політичну ситуацію в світі, потенційні ризики та жорстокий ринок конкуренції.

Під час діяльності підприємства рано чи пізно менеджери стикаються з проблемою управління фінансовими ресурсами, адже при недостатньому аналізі збільшуються витрати, що перешкоджає успішно конкурувати на ринку. Тоді менеджери і починають вивчати і реалізувати можливі системи управління фінансовими ресурсами підприємства.

Управління фінансовими ресурсами завжди було актуальним і цікавило як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, а саме: І.С. Гуцал, Д.К. Ван Хорн, О.Р. Квасовський, В.В. Костецький, С. Монтгомери, В.Ф. Палій, Р.Н. Холт та багато інших.

Незважаючи на усі праці вчених на сьогодні існує багато актуальних питань пов'язаних з розвитком системи управління фінансовими ресурсами підприємства, реалізацією стратегій і тактик в умовах цілісної системи.

В даний час управління фінансами підприємства – це один із найбільш болючих напрямків практичної діяльності, який потребує відповідного рівня підготовки в галузі економіки, підприємства, бухгалтерського обліку, теорії та практики управління фінансами, права та оподаткування.

Метою випускної бакалаврської роботи є аналіз та узагальнення сутності фінансових ресурсів, ознайомлення з етапами організації системи управління фінансовими ресурсами підприємства, відпрацювання практичних навичок в проведенні аналізу структури та напрямів використання фінансових ресурсів на основі обраного підприємства .

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси ДП «Украерорух» їх процес управління.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні аспекти управління фінансовими ресурсами підприємства ДП «Украерорух» та їх особливості.

Задля досягнення поставленої мети потрібно розглянути та вирішити ряд наступних завдань:

- Розглянути теоретичні основи системи управління фінансовими ресурсами на підприємстві;
- Дослідити етапи формування та класифікацію фінансових ресурсів;
- Провести розгляд організації системи управління фінансовими ресурсами підприємства;
- Надати коротку характеристику діяльності ДП «Украерорух»;
- Провести аналіз фінансового стану підприємства «Украерорух»;
- Розглянути основні стратегії в систему управління фінансовими ресурсами;
- Знайти шляхи покращення процесу управління фінансовими ресурсами на підприємстві «Украерорух».

Методи дослідження: під час дослідження був використаний діалектичний метод наукового пізнання. Цей метод передбачає виявлення закономірностей і тенденцій функціонування ринку. Завдання дослідження вирішувались за допомогою методів фінансового управління та планування, статистичних та економіко – математичних методів, методах вертикального та горизонтального аналізу , методі порівняння, трендового аналізу та аналізу коефіцієнтів.

Практична цінність дослідження полягає у можливості подальшого використання запропонованих варіантів задля покращення системи управління фінансовими ресурсами підприємства.

Інформаційною базою роботи слугувала законодавчі та нормативні акти, фінансова звітність ДП «Украерорух», статистичні матеріали, наукові роботи вітчизняних та закордонних фахівців з питань управління фінансовими

ресурсами на підприємстві, дані мережі Інтернет.

Теоретична значимість роботи полягає у можливості використання результатів проведених досліджень керівниками вищих та середніх ланок управління у сфері фінансового аналізу.

Практична значимість роботи полягає у систематизації та конкретизації напрацьованого матеріалу та його подальше використання у процесі організації та проведення навчальних курсів та тренінгів у сфері управління фінансовими ресурсами.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Зміст та поняття фінансових ресурсів підприємства.

Фінанси підприємств є основою фінансової системи країни, оскільки саме вони впливають на фінансове становище країни загалом. У найбільш загальному вигляді фінанси являють собою систему економічних відносин, пов'язаних з формуванням, розподілом та використанням коштів у процесі їх кругообігу.

Основою організації ефективної поточної фінансово-господарської діяльності підприємства є організація фінансів, що здійснюється з використанням забезпечення підприємства фінансовими ресурсами у необхідних розмірах. Нині немає усталеного трактування поняття «фінансові ресурси». Наприклад, Гриценко Т.В., Іщенко Н.А. пишуть, що фінансові ресурси – це грошові кошти, що є у розпорядженні підприємства та призначені для здійснення поточних витрат та витрат за розширеним відтворенням, для виконання фінансових зобов'язань та економічного стимулювання працівників [8]. Івахненко В.М. вважає, що фінансові ресурси – частина коштів, сформована під час створення підприємства та що надходить на підприємство за досягнутими результатами операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, яка здійснюється для реалізації поставлених завдань та виконання зобов'язань [12].

Отже, фінансові ресурси – це сукупність коштів підприємства, які призначені для формування необхідних йому активів із здійснення всіх видів діяльності.

Фінансові ресурси виконують низку таких функцій [17]:

1. Виробнича функція означає, що фінансові ресурси забезпечують виробничу діяльність підприємства, спрямовану на створення матеріальних

благ, які задовольняють суспільні потреби.

2.Невиробнича функція пов'язана з необхідністю дотримання підприємством зобов'язань та розширенням його діяльності: це ресурси, що спрямовуються на формування та підтримку резервного капіталу, фондів накопичення та споживання.

3.Інвестиційна функція забезпечує розширене відтворення. Реалізація цієї функції зумовлена тим, що підприємства прагнуть максимально використовувати вже наявні в них ресурси з метою отримання більшого прибутку.

4.Споживча функція не створює додаткової вартості. Пов'язана з тим, що для забезпечення ліквідності необхідно зберігати частину фінансових ресурсів у формах, які не приносять дохід – у вигляді готівкових коштів, розміщених у фонди або резерви.

Багато науковців поряд із поняттям фінансові ресурси співставляють таке поняття, як «капітал», тобто, частина фінансових ресурсів, що вкладена у виробництво та приносить дохід після завершення обороту. Отже, іншими словами капітал – це частина фінансових ресурсів, що є в обороті фірми і приносить доходи. В даному випадку капітал виступає як перетворена форма фінансових ресурсів.

На цю тему цікаво висловився український науковець В.М.Опарін: «Є підстави стверджувати, що поняття «капітал» і «фінансові ресурси» – близькі за змістом. Водночас між капіталом і фінансовими ресурсами наявні суттєві відмінності. З одного боку, не вся сума капіталу виконує функції фінансових ресурсів, що пов'язані із забезпеченням виробничого процесу. А з другого – не всі фінансові ресурси набувають ознак капіталу»[25]

Щоб організувати безперервний процес виробництва, потрібно сформуванню фінансові ресурси, які є основою діяльності підприємства. Формування фінансових ресурсів підприємства здійснюється з допомогою їх джерел.

Джерела формування фінансових ресурсів – це надходження доходів та

інших коштів за певний період. Джерелом формування фінансових ресурсів служать власні та позикові кошти (внутрішні та зовнішні). До власних коштів підприємства належать [27]:

- статутний капітал (кошти від продажу акцій та пайові внески учасників);
- виручка від реалізації та від іншої діяльності підприємства;
- інші внески юридичних та фізичних осіб (цільове фінансування, пожертвування, благодійні внески та ін.).

Статутний капітал є сумою коштів, наданих власниками задля забезпечення статутної діяльності підприємства. Виручка є основним джерелом грошових надходжень. Після отримання виручки відшкодовуються кошти, витрачені на оплату праці, на ремонт та реновацію основних фондів. Це відбувається через те, що за нормальної діяльності підприємства у ціну товарів включені поточні витрати на виробництво та реалізацію продукції [10].

Як джерело фінансових фондів використовується також прибуток. Сума прибутку спрямовується на розвиток підприємства (резервний капітал, додатковий капітал, нерозподілений прибуток).

Інші внески юридичних та фізичних осіб (цільове фінансування, пожертвування, благодійні внески та ін.) також можуть бути джерелом коштів.

Основною функцією позикових джерел фінансування є залучення додаткових коштів. Усі позикові джерела мають дві форми: кредитну та емісійну. У свою чергу ці дві форми поділяються на короткострокові та довгострокові джерела. До короткострокових джерел кредитної форми належать [8]:

- комерційний кредит;
- банківський кредит;
- факторинг;
- страхування;
- форвардні та ф'ючерсні контракти;

До довгострокових джерел відносять [19]:

- інвестиційний податковий кредит;
- банківський кредит;
- іпотечний кредит;
- лізинг;
- франчайзинг;
- отримані свопи;
- міжнародні джерела;

До короткострокових джерел відносять [24]:

- короткострокові облігації;
- векселі;
- коносамент;
- акредитив;

Розглянемо структуру фінансових ресурсів на підприємстві рис 1.1.

Рис.1.1. Структура фінансових ресурсів підприємства.

До складу фінансових ресурсів підприємства відносять: статутний

капітал, додатковий капітал, резервний капітал, амортизаційні відрахування, спеціальні фонди, нерозподілений прибуток, кредиторська заборгованість, коротко- та довгострокові кредити банків, різні види фінансових позик.

Надамо коротку характеристику кожному елементу, що входить до складу фінансових ресурсів підприємства та їх джерел формування.

Статутний капітал – це сума грошових, або майнових внесків, які вносять засновники під час створення підприємства. Статутний капітал вказує на мінімальну необхідну суму для функціонування підприємства та виконання стратегічних цілей.

Додатковий капітал – це додаткові кошти, що вкладаються в підприємство після його створення, або в процесі діяльності. Додатковий капітал утворюється за допомогою: збільшення статутного капіталу, реінвестиція прибутку, приватизація або продаж акцій.

Резервний капітал – це сума коштів, яка використовується підприємством для формування фінансових резервів та забезпечення фінансової стійкості підприємства. Резервний капітал може бути сформований за допомогою: збереження нерозподіленого прибутку, спеціальних резервів, зворотнього капіталу, капіталізації резервних фондів.

Амортизаційні відрахування – це розподілення на готову продукцію частину вартості основних засобів, що витрачаються на виготовлення.

Спеціальні фонди – це виділені кошти, що призначені для певних цілей. До складу спеціальних фондів відносять: резервний фонд, інвестиційний фонд, екологічний фонд, соціальний фонд.

Нерозподілений прибуток (накопичений прибуток) – це сума коштів, що залишається на балансі підприємства після виплати дивідендів та податків.

Кредиторська заборгованість – це зобов'язання підприємства перед постачальниками товару або послуг, а також перед кредиторами. Використовується підприємством задля можливості здійснення операційної діяльності та може включати в себе невиконані поставки, непогашені кредити, заборгованість перед постачальниками та кредиторами.

Короткострокові та довгострокові кредити в банках є важливим джерелом фінансування для підприємств. Вони допомагають забезпечити необхідні кошти для здійснення операційної діяльності, реалізації стратегічних проектів, розвитку бізнесу та покриття довгострокових фінансових потреб.

Розглянемо класифікацію фінансових ресурсів підприємства на основі рисунку.1.2.

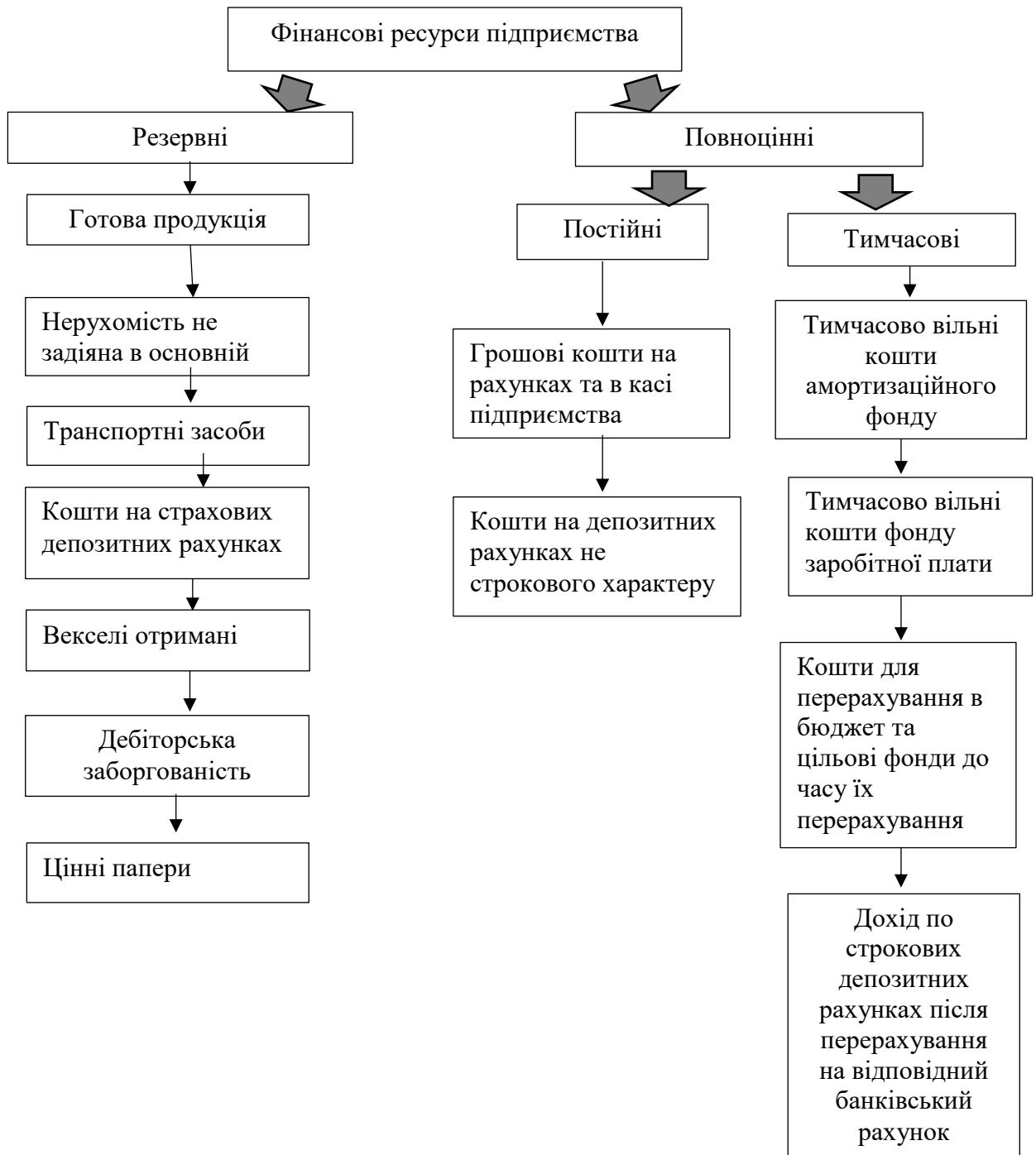

Рис.1.2.Класифікація фінансових ресурсів на підприємстві

Підведемо висновки згідно інформації отриманої з рисунку 1.2. Ми

можемо дати визначення, що резервні фінансові ресурси вказують на кошти, які виділяються або накопичуються підприємством для забезпечення непередбачуваних подій, ризиків або екстреного фінансового стану. А от повноцінні фінансові ресурси це кошти, які являються легкодоступними та можуть бути використанні для врегулювання усіх необхідних фінансових труднощів на підприємстві.

Таким чином, для організації безперервного процесу виробництва, забезпечення фінансового благополуччя підприємства, його ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості необхідно компетентно підходити до формування фінансових ресурсів та ефективного їх використання.

Констатуючи викладену інформацію, необхідно зазначити, що наявність у повному обсязі фінансових ресурсів на підприємстві та їх ефективне використання визначають фінансову стійкість, платоспроможність та ліквідність підприємства на ринку [28].

1.2. Зміст основних принципів управління фінансовими ресурсами підприємства

Управління фінансовими ресурсами включає процес планування, контролю та використання грошових коштів, активів та інших фінансових ресурсів підприємства з метою досягнення стратегічних цілей і забезпечення фінансової стабільності. Основна мета управління фінансовими ресурсами полягає у максимізації вартості підприємства і оптимізації фінансових результатів.

В загальному управління фінансовими ресурсами можна розподілити на три основні етапи:

1. Загальний аналіз і планування майнового фінансового стану підприємства. На даному етапі здійснюється аналіз активів, джерел їх фінансування; розмір і склад фінансових ресурсів, джерел додаткового фінансування, системи контролю за станом і ефективністю використання

фінансових ресурсів.

2. Забезпечення підприємства фінансовими ресурсами в достатній кількості. Виконується оцінка обсягу необхідних фінансових ресурсів, методів мобілізації фінансових ресурсів і ризику, який пов'язаний з конкретним джерелом фінансових ресурсів.

3. Оптимальний розподіл і використання фінансових ресурсів, що здійснюється у межах політики управління капіталом, управління активами та інвестиційної політики підприємства.

Основні загальні принципи управління були розроблені ще в минулому столітті французьким ученим Анрі Файолем. Управління фінансами, будучи частиною загального менеджменту підприємства, з одного боку, базується на універсальних принципах управління, найбільш важливими з яких є [8]:

1. Принцип економічної ефективності. У будь-якій компанії система управління фінансами передбачає витрати, які завжди повинні прагнути до мінімуму та покриватися тими чи іншими доходами (виручкою від реалізації).

2. Орієнтація на стратегічні цілі розвитку. Якщо, наприклад, підприємство орієнтоване на зростання бізнесу чи диверсифікацію, то розумним буде збільшення у складі джерел коштів їх позикових видів. Стратегія обмеженого зростання чи скорочення вимагає зниження ризиків, і, отже, необхідно більшою мірою орієнтуватися на власний капітал і прагнути скорочення постійних витрат.

3. Високий динамізм управління (гнучкість). Будь-який фінансовий менеджер повинен дуже швидко реагувати на зміни, що відбуваються у зовнішньому середовищі (політиці, економіці, ринковій кон'юктурі) та застосовувати відповідні методи та моделі фінансового управління.

4. Альтернативність. Оскільки фінансові рішення часто ухвалюються в умовах ризику та невизначеності, дуже важливо використовувати багатоваріантні підходи до оцінки ситуації (при розробці бізнес-планів, а також при оперативному фінансовому управлінні).

5. Оптимізація основних фінансових показників. При управлінні

фінансами підприємства ухвалення того чи іншого управлінського рішення може призвести до протилежних ефектів у різних галузях діяльності.

Так, здійснення високоприбуткових фінансових інвестицій може викликати дефіцит у фінансуванні виробничої діяльності, різке підвищення рентабельності може призвести до зниження показників ліквідності та ін.

З іншого боку, розглядаючи фінанси підприємства та управління ними як особливий вид діяльності, Г.В. Савицька виділяє також низку важливих принципів [23]:

- публічність, тобто доступність та відкритість інформації про діяльність підприємства (крім конфіденційної інформації), інтерес суспільства до цілей, завдань та прийнятих рішень на підприємстві;
- масштабність, значний вплив на географічний ринок товарів та багатoproфільність діяльності;
- консолідація фінансової звітності, формування загальної звітності підприємства (дуже часто в структуру великих компаній входять різні дочірні компанії, які ведуть самостійну діяльність) та ін.

Аналізуючи зібраний матеріал ми можемо дійти висновку, що основною метою принципів управління фінансовими ресурсами підприємства лежить досягнення ефективного управління ними.

На мою думку до основних принципів управління, я б віднесла:

1) принцип ефективності – навчає ефективно використовувати фінансові ресурси для досягнення позитивних результатів. Допоможе підвищити дохід підприємства при цьому максимально мінімізувати затрати та ризики;

2) принцип стійкості – забезпечує фінансову стійкість підприємства за допомогою планування їх майбутнього використання з урахуванням усіх можливих ризиків.

3) принцип рентабельності – демонструє важливість високого показника рентабельності для фінансових ресурсів. Він допомагає генерувати прибуток та максимізувати рівень віддачі від інвестицій чи фінансових

операцій.

4) принцип доступності – даний принцип зосереджує свою увагу на доступності фінансових ресурсів щоб забезпечувати функціонування та розвиток підприємства. Основний напрямок діяльності це пошук нових джерел формування фінансових ресурсів.

5) принцип оптимальності – цей принцип вимагає оптимального співвідношення між ризиком і доходом при прийнятті рішення використання фінансових ресурсів підприємства.

Вибір принципів залежить від сфери діяльності підприємства та особливостей управління організації.

1.3. Підходи до оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства

Ефективне управління фінансовими ресурсами є надзвичайно важливим для роботи підприємства, для оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами використовують такі критерії: фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність та аналіз ділової активності підприємства.

Фінансова стійкість – це здатність витримувати економічні труднощі, зберігати фінансову стабільність та продовжувати успішну діяльність незалежно від зовнішніх впливів. Для досягнення фінансової стійкості слід враховувати такі фактори, як фінансове управління, рентабельність, ліквідність, кредитний ризик, диверсифікацію, фінансові резерви.

Фінансова стійкість підприємства також залежить від ефективного вибору джерел фінансування і визначається оптимальною структурою активів та співвідношенням власних і запозичених коштів. Для цього обчислюються відносні показники фінансової стійкості, а саме коефіцієнт автономії, коефіцієнт концентрації позикового капіталу, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт структури покриття довгострокових

вкладень, коефіцієнт довгострокового залучення коштів, коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел.

Розрізняють такі типи фінансової стійкості підприємства:

1. Абсолютна фінансова стійкість характеризується тим, що всі запаси підприємства покриваються власними оборотними коштами, тобто поточна діяльність підприємства не залежить від зовнішніх кредиторів.

2. Нормальна фінансова стійкість відображає раціональне використання підприємством позикових коштів та забезпечує найчастіше високу дохідність поточної діяльності.

3. Нестійкий фінансовий стан показує, що відбувається порушення платоспроможності, але зберігається можливість відтворення рівноваги платіжних засобів і платіжних зобов'язань за рахунок поповнення джерел власних оборотних коштів, скорочення дебіторської заборгованості, прискорення оборотності запасів.

4. Кризовий фінансовий стан свідчить про потенційну нездатність підприємства забезпечити фінансування запасів за рахунок адекватних джерел. Вона стає причиною неприпустимого фінансового стану в поточному періоді, що може привести до втрати фінансової рівноваги в довгостроковій перспективі.

Таблиця 1.1.

Типи фінансової стійкості підприємства

Показники	Типи фінансової стійкості			
	абсолютна	нормальна	недостатня	кризова
$\Phi^c = \text{ВOK} - \text{З}$	$\Phi^c \geq 0$	$\Phi^c \leq 0$	$\Phi^c \leq 0$	$\Phi^c \leq 0$
$\Phi^T = \text{ФК} - \text{З}$	$\Phi^T \geq 0$	$\Phi^T \geq 0$	$\Phi^T \leq 0$	$\Phi^T \leq 0$
$\Phi^o = \text{ДФ} - \text{З}$	$\Phi^o \geq 0$	$\Phi^o \geq 0$	$\Phi^o \geq 0$	$\Phi^o \leq 0$
$S(\Phi)$	(1; 1; 1)	(0; 1; 1)	(0; 0; 1)	(0; 0; 0)

Визначення типу фінансової стійкості підприємства має бути доповнене аналізом відносних показників фінансової стійкості (табл. 1.2).

Таблиця 1.2.

Алгоритм розрахунку коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства

Показники	Формули для розрахунків	Джерело інформації, ф.№ 1	Рекомендовані значення
1.Коефіцієнт автономії(Кавт)	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Капітал}}$	$\frac{\text{р. 1495}}{\text{р. 1900}}$	$\geq 0,5$, збільшення
2.Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	$\frac{\text{Капітал}}{\text{Власний капітал}}$	$\frac{\text{р. 1900}}{\text{р. 1495}}$	≤ 2 , зменшення
3.Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр)	$\frac{\text{Залучений капітал}}{\text{Власний капітал}}$	$\frac{\text{р. 1900} - \text{р. 1495}}{\text{р. 1495}}$	$\leq 0,5$, критичне - 1
4.Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман.вк)	$\frac{\text{Власні оборотні кошти}}{\text{Власний капітал}}$	$\frac{\text{р. 1495} - \text{р. 1095}}{\text{р. 1495}}$	> 0 ; збільшення
5.Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень (Кстр.дв)	$\frac{\text{Довгострок. зобов'язань}}{\text{Необоротні активи}}$	$\frac{\text{р. 1595}}{\text{р. 1095}}$	—
6.Коефіцієнт довгострокового залучення коштів (Кдзк)	$\frac{\text{Довгострок. зобов'язань}}{\text{Вл. кап + довгострок. зобов'язання}}$	$\frac{\text{р. 1595}}{\text{р. 1495} + \text{р. 1595}}$	0,4
7.Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел (Кфнкд)	$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Вл. кап + довгострок. зобов'язання}}$	$\frac{\text{р. 1495}}{\text{р. 1495} + \text{р. 1595}}$	0,6

Для визначення кредитоспроможності проводять оцінку показників ліквідності та платоспроможності підприємства.

Ліквідність підприємства відноситься до його здатності виконувати свої поточні зобов'язання, тобто мати достатню кількість грошових коштів або легко конвертовані активи для покриття короткострокових зобов'язань. Для розрахунку показника ліквідності підприємства використовують такі критерії: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, власні оборотні кошти, коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами, коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами, коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів, коефіцієнт покриття запасів.

Платоспроможність підприємства – це здатність підприємства виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами та забезпечувати стабільну

фінансову діяльність без необхідності отримання додаткових коштів або залучення нового кредиту. Це означає, що підприємство може вчасно сплачувати свої борги, виплачувати заробітну плату працівникам, оплачувати постачальникам та долати фінансові труднощі на своєму шляху.

Таблиця 1.3.

Алгоритм розрахунку показників ліквідності підприємства

Показник	Джерело інформації	Нормативне значення
1. Коефіцієнт поточної ліквідності ($K_{ПЛ}$)	$\frac{\text{ф. 1, р. 1195}}{\text{ф. 1, р. 1695}}$	1,5-2
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності ($K_{ШЛ}$)	$\frac{\text{ф. 1, р. 1195} - \text{р. 1100} - \text{р. 1110}}{\text{ф. 1, р. 1695}}$	0,5-1
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності ($K_{ал}$)	$\frac{\text{ф. 1, р. 1160} + \text{р. 1165}}{\text{ф. 1, р. 1695}}$	0,2-0,35
4. Власні оборотні кошти (ВОК)	Ф.1,р.1495-ф.1,р.1095	>0
5. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами ($K_{ВОК}$)	$\frac{\text{ф. 1, р. 1495} - \text{р. 1095}}{\text{ф. 1, р. 1195}}$	>0 Збільшення
6. Коефіцієнт забезпеченості витрат запасів і власними оборотними коштами ($K_{звок}$)	$\frac{\text{ф. 1, р. 1495} - \text{р. 1095}}{\text{ф. 1, р. 1100} + \text{р. 1110}}$	>0,5
7. Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів ($K_{ман.ВОК}$)	$\frac{\text{ф. 1, р. 1165}}{\text{ф. 1, р. 1495} - \text{ф. 1, р. 1095}}$	Збільшення
8. Коефіцієнт покриття запасів ($K_{покр.зап}$)	$\frac{\text{ф. 1, р. 1495} - \text{р. 1095} + \text{р. 1600} + \text{р. 1615}}{\text{ф. я, р. 1100} + \text{р. 1110}}$	>1

До основних показників оцінки платоспроможності підприємства, відносять: коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт фінансової стійкості, аналіз прибутковості.

За своїми характеристиками показники ліквідності та платоспроможності дуже близькі. Ефективність фінансування діяльності певного підприємства можна оцінити за допомогою абсолютних та відносних показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності. Інформаційною базою в такому випадку виступає баланс підприємства.

Для більш детальної оцінки проводять аналіз ділової активності

підприємства. Ділова активність підприємства відображає його ефективність у генерації доходів та використанні ресурсів для забезпечення успішної комерційної діяльності. Для проведення даного аналізу необхідно дати оцінку оборотності економічних та фінансових ресурсів, розрахунки періодів оборотності економічних та фінансових ресурсів підприємства, проведення дослідження рентабельності підприємства.

Отже, для аналізу ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства обраховують спеціальні показники: абсолютної та відносної фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, ділової активності, руху та ефективності використання основних засобів, а також показники рентабельності.

Висновки до розділу 1

Управління фінансовими ресурсами виступає основою фінансової стабільності на ринку, адже успішна діяльність будь-якого підприємства напряму залежить від ефективного використання фінансових ресурсів та здатності їх накопичувати.

В залежності від сфери діяльності підприємства та типу управління необхідно виділити основні принципи управління фінансовими ресурсами, що допоможуть досягнути поставлених завдань. Основним завданням в даному випадку буде виступати забезпечення фінансової стійкості, рентабельності, платоспроможності та ліквідності підприємства.

Для перевірки рівня ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства слід провести аналіз в якому будуть пораховані такі показники: фінансова стійкість, ліквідність підприємства, ділова активність організації, рух та ефективність використання основних засобів, показники рентабельності, а також аналіз активів та аналіз фінансових результатів.

Отже, система фінансового управління допомагає прогнозувати та уникати можливі ризики, збільшувати доходи підприємства, покращувати

рівень конкурентоспроможності на ринку. До основної діяльності системи управління також відноситься пошук нових джерел формування фінансових ресурсів.

В сучасних умовах ринкової економіки, що постійно розвивається та збільшує кількість конкурентів без оптимального рівня управління фінансовими ресурсами підприємства є великі шанси втрати прибутку та припинення існування компанії в майбутньому.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ В ДП «УКРАЕРОРУХ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства ДП «Украерорух»

На сьогоднішній день основою національно-аеронавігаційної системи організації повітряного руху України є Державне підприємство обслуговування повітряного руху України (далі – ДП «Украерорух»). Дане підприємство було засновано 24 грудня 1992 року, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністерство інфраструктури України.

ДП «Украерорух» з самого початку своєї діяльності є сертифікованим постачальником послуг у повітряному просторі України та за її межами.

Основою національної аеронавігаційної системи (АНС) та об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху (ОЦВС) є Украерорух. Підприємство уповноважене Державіаслужбою здійснювати АНО у повітряному просторі (ПП) України та у ПП над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху (ОПР) міжнародними договорами покладено на Україну (далі – ПП під відповідальністю України).

До основних видів діяльності підприємства належать: послуги щодо повітряного руху; керування потоками повітряного руху; керування застосування (менеджмент) повітряного простору; забезпечення взаємовідносин, навігації, спостереження; обслуговування аеронавігаційною інформацією; метеорологічні послуги на маршрутах; передпольотно-інформаційне повідомлення в аеропортах; перевірки наземних радіотехнічних прийомів та світлосигнальних систем; медична перевірка та підготовка авіаційного персоналу.

Підрозділ Державного підприємства обслуговування повітряного руху

України «Украерорух» (головне підприємство), тобто Авіакомпанія «Украерорух», створена у 1996 році. За час свого буття компанія досягла популярності та стала дуже визначною на внутрішньому та міжнародному ринку авіаційних робіт з льотних перевірок НРСТЗ.

Авіакомпанія розташована у м. Бориспіль 7, Київська обл., аеропорт і є одною із авіакомпаній в Україні, виконуючою льотні перевірки НРСТЗ на ПС за допомогою сучасного обладнання, має висококваліфіковану команду, яка якісно відпрацьовує та досягає поставлених задач.

Ознайомимось із загальною інформацією по ДП «Украерорух» у таблиці 2.1.

Таблиця.2.1

Загальні відомості про підприємство ДП «Украерорух»

Повне та скорочене найменування підприємства	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ (УКРАЕРОРУХ)
Організаційно-правова форма підприємства	Державне
Назва юридичної особи	ОБСЛУГОВУВАННЯ ПОВІТРЯНОГО РУХУ УКРАЇНИ
Ідентифікаційний код	19477064
Центральний орган виконавчої влада, до сфери управління якого належить підприємство	МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ Код ЄДРПОУ: 37472062
Місцезнаходження підприємства	08300, Київська обл., місто Бориспіль, АЕРОПОРТ
Статутний капітал	Розмір (грн): 179568357.00
Здійснювані види діяльності	Код КВЕД 86.10 Діяльність лікарняних закладів; Код КВЕД 52.23 Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту (основний)
Керівник (виконуючий обов'язки) підприємства	Ярмак Андрій Миколайович

Мета ДП «Украероруху» виникла з урахуванням динамічних і незмінних внутрішніх та зовнішніх факторів.

До свого складу ДП «Украерорух» включає:

- Авіакомпанію «Украерорух»;
- Службу аеронавігаційної інформації України;
- Центр авіаційної підготовки та сертифікації;

–Український центр планування, використання повітряного простору України та його регулювання;

–Навчально-сертифікаційний центр «Украерорух»;

–Шість регіональних структурних підрозділів (РСП):

1.РСП «Київцентраеро». Знаходиться за адресою: 08324, Київська область, Бориспільський р-н, с. Гора. Код ЄДРПОУ:13738233.

2.РСП «Кримаерорух». Знаходиться за адресою: 97536, Автономна Республіка Крим, Сімферопольський р-н, с.Укромне, Євпаторійське шосе 11 км. Код ЄДРПОУ:20719006.

3. Дніпровський РСП. Знаходиться за адресою: 49042, Дніпропетровська область, м. Дніпро, Бабушківський р-н, Аеропорт ЦА. Код ЄДРПОУ: 25533424.

4. Львівський РСП. Знаходиться за адресою: 79040, Львівська область, м. Львів, Змалізничний р-н, вулиця Любінська, будинок 217. Код ЄДРПОУ: 19326017.

5.Одеське РСП. Знаходиться за адресою: 65054, Одеська область, м. Одеса, Малиновський р-н, Аеропорт. Код ЄДРПОУ:19214577.

6.Харківське РСП. Знаходиться за адресою: 61031, Харківська область, м. Харків, Комінтернівський р-н, вулиця Стартова, будинок 15. Код ЄДРПОУ:21175382.

Раніше до їх складу також входило Донецький регіональний структурний підрозділ, проте з початком російської агресії у 2014 році його обов'язки передано Дніпровському РСП.

Підприємство акцентує увагу на такі стратегічні цілі посиляючись на зовнішні чинники: глибоко розповсюдити державну політику щодо піднесення аеронавігаційної системи України та покращення ступеня безпеки польотів; підходити та дотримуватися національним та міжнародним стереотипам безпеки та обслуговування повітряного руху; створити та розвивати репутацію ДП «Украероруху», як головного провайдера аеронавігаційного обслуговування.

Отже інша сторона стратегії закладається у: розвивати вже отриманий у підрозділах підприємства рівень безпеки польотів зі збереженням звичної динаміки збільшення кількості повітряних суден, яким надано аеронавігаційне обслуговування; втримувати у беззмінному стані реєстр основних послуг, завжди покращувати їх особливість, вдержувати вагомі оклади оплати за аеронавігаційне обслуговування та збагачувати торгові перспективи підприємства; вивести усі ролі управління у відповідні до європейських стандартів та вимог Євроконтролю; створити та виконувати інформаційну політику ДП «Украероруху».

Ставки плати за аеронавігаційне обслуговування регулюється законодавством України та міжнародними актами.

Міжнародна діяльність Украероруху регулюється такими нормативно-правовими документами, як наказ Мінінфраструктури від 03.10.2011 №400 «Про координацію діяльності підприємства, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінінфраструктури України і Державної спеціальної служби транспорту, у сфері зовнішніх відносин» та наказом Украероруху від 29.12.2007 №296 «Про роботу з іноземними організаціями та установами» і від 22.11.2011 №391 «Про затвердження Інструкції про організацію службових відряджень, працівників Украероруху з кордон».

Міжнародна діяльність України здійснюється за такими напрямками:

1. Участь у роботі міжнародних авіаційних організацій у галузі організації повітряного руху, зв'язку навігації та спостереження з питань розвитку інфраструктури ЗНС, а саме процедур частотного менеджменту та технічних аспектів застосування в підприємстві ПЗ MANIF AFM та веб-ресурсу SAFIRT і виконання завдань LSSIP COM09 і COM11; розвитку інженерно-технічного персоналу; управління системою SADIS; побудови PENS; набуття досвіду в сфері використання систем EGIVOS та GNSS;

2. Співпраця з провайдерами аеронавігаційного обслуговування;

3. Взаємодія з користувачами повітряного простору ОПР України;

4. Забезпечення вступу та членства України у міжнародних авіаційних організаціях; забезпечення членства підприємства у відповідних міжнародних організаціях;

5. Співробітництво із закордонними компаніями, виробниками засобів навігації, спостереження, зв'язку, метеорологічного обладнання;

6. Співробітництво із міжнародними економічними та фінансовими організаціями;

7. Організація навчання диспетчерів, технічного персоналу та управлінського складу у закордонних навчальних закладах;

Що стосується конкуренції з надання аеронавігаційного обслуговування (АНО) в цій сфері на території України існує лише один провайдер «Украерорух», що автоматично робить його натуральним монополістом.

Аеропорти зазвичай являються монополістами кожен у своєму регіоні. Але існує певна конкурентна боротьба між аеропортом Києва «Жульяни» і аеропортом в місті Бориспіль.

На даний час в підприємства існує три основні проблеми: втрата транзитного потенціалу, фінансовий стан компанії, а також призупинка модернізації основних засобів.

Фінансовий стан підприємства досі залишається не втішним, адже за 2020 рік кількість польотів була зменшена в зв'язку з пандемією COVID-19. Також головною проблемою підприємства є конфлікт з МАУ. Конфлікт між компаніями виник у вересні 2014 року. Станом на початок 2020 року заборгованість МАУ за аеронавігаційне обслуговування перевищує один мільярд гривень. Компанія «Украерорух» уже отримав позитивні рішення в суді, щодо низки справ. На період пандемії було підписано договір про поточні проплати від МАУ, що мають оплачуватися щотижня. На даний час МАУ притримується цього договору. 2 вересня 2021 року Госпсуд м. Києва задовольнив позов «Украероруху» та назначив стягнення в розмірі 258,9 млн грн заборгованості за надання послуг з аеронавігаційного обслуговування.

Також тривають судові процеси щодо активів, розташованих в Криму, які були вкрадені Росією під час анексії. Втрати за підрахунками експертів перевищують мільярд гривень. Також «Украерорух» отримав великі збитки внаслідок того, що значна частина повітряних потоків тепер в зоні відповідальності Туреччини. Станом на 2019 рік ці збитки були оцінені, як недоотримані доходи в сумі 20 мільярдів гривень. Ця сума змінюється щодня. Усе це враховується у міжнародному позові щодо виплат Україні компенсації від держави-агресора.

На основі Повітряного кодексу України аеронавігаційне обслуговування польотів повітряних суден відбувається провайдерами спрямований на підтримку персоналу й операційної діяльності за відсутності польотів над Україною. З початком шикорокомасштабного вторгнення Росії на територію України 24 лютого 2022 року повітряний простір над країною був закритий для цивільної авіації.

В таких умовах підприємство запровадило антикризову політику. З 70% працівників організація була вимушена припинити трудові договори з цивільним населенням, що не причетне до виконання оперативних завдань.

За підтримки Європейської організації з безпеки аеронавігації (Євроконтроль) було зроблено перехід функціонування підрозділів ОЦВС в умови військового часу. Було виконано підготовку персоналу з підвищенням професійних навичок у військовій справі. Для обладнання виконались певні дії для забезпечення безпеки польотів для військових суден.

За умов військового стану було відтерміновано введення нових Авіаційних правил України, що були заплановані на 2022 рік. Також в замороженому стані знаходиться питання збільшення транзитного потоку над територією України.

Відобразимо інтенсивність повітряного руху по РПІ України за період 2021-2022 рік.(див.табл.2.2)

Таблиця.2.2

Інтенсивність повітряного руху по РПІ України

Види польотів	2021 рік	2022 рік
транзитні польоти	83944	11143
внутрішні польоти	29637	3943
міжнародні польоти	116932	15818
<i>Всього</i>	230513	30904

Можемо зробити висновок, що загальна кількість польотів зменшилась на 199 609 або на 86,6% у відношенні до 2021 року.

Але компанія не опускає руки і продовжує існувати навіть в таких умовах. Основну діяльність, що виконує підприємство це допомога збройним силам України в аеронавігаційних питаннях. Авіакомпанія «Украерорух» здає в оренду закордон свої борти при умові залучення закріплених екіпажів. Це допомагає зберегти персонал та не втратити рівень кваліфікації.

2.2.Аналіз структури та динаміки джерел формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух»

Аналіз структури та динаміки джерел формування і напрямів використання фінансових ресурсів виконується за даними балансу підприємства з використанням методів вертикального та горизонтального аналізу. Згідно з НП(С)БО, джерела формування фінансових ресурсів відображені в пасиві балансу, а напрями їхнього використання – в активі.

В таблиці 2.3-2.4 проведемо аналіз структури та динаміки активів підприємства ДП «Украерорух» у 2021 р. та 2022 р.

Таблиця.2.3.

**Аналіз структури та динаміки активів підприємства ДП
«Украерорух» у 2021 р.**

Показник	Рядо к	2021 р.		Частка, %		Зміни за період			
		на поч	на кін	на поч	на кін	В абс. вел., тис. грн	У пит. вазі, %	Темп прирост у	У % до підсумку балансу
1	2	3	4	5	6	7=4-3	8=6-5	9=(7/3)х1 00	10*
I. Необоротні активи НМА:	1000	19745	18353	0,40	0,34	-1392	-0,06	7,0	0,2
Незавершені капітальні інвестиції	1005	963736	1225489	19,4	22,8	+261753	+3,4	27,2	0,7
Основні засоби	1010	3156565	2888155	63,7	53,7	-268410	-10,0	8,5	1,9
Усього за розділом I	1095	4444774	4493984	89,7	83,6	+49210	-6,1	1,1	4,2
II. Оборотні активи(Запаси)	1100	30739	41034	0,62	0,76	+10295	+0,14	33,5	0,2
Усього за розділом II	1195	510601	880830	10,3	16,4	+370229	+6,1	72,5	0,24
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0	0		0	0	0,17
Баланс	1300	4955375	5374814	100,0	100,0	+419439	-	8,5	-

Аналізуючи таблицю.2.3. ми бачимо, що в структурі та динаміці активів підприємства ДП «Украерорух» за 2021 рік мають перевагу необоротні активи. Дана тенденція є хорошою, адже це означає, що підприємство може збільшити виробничий потенціал та стає інвестиційно привабливим об'єктом.

Так на кінець 2021 року необоротні активи підприємства становили 83,6%, а на початок року 89,7%. Це означає, що необоротні активи в порівнянні з початком року зменшились на 6,1%. Таке зменшення не являється критичним, але зменшує фінансову стійкість підприємства. Найбільше зменшення відбулося в основних засобах на 10%, що зменшує потенційну вартість

підприємства, обмежує потенційну продуктивність ДП «Украерорух». Зменшення в нематеріальних активах не є суттєвим.

Далі розглянемо аналіз структури та динаміки активів підприємства ДП «Украерорух» за 2022 р. та зробимо порівняльну характеристику даних показників за 2021-2022рр. (див.табл.2.4)

Таблиця.2.4.

**Аналіз структури та динаміки активів підприємства ДП
«Украерорух» у 2022 р.**

Показник	Рядок	2022 р.		Питома вага, %		Зміна за період			
		На поч	На кін	На поч	На кін	В абс.вел., тис.грн	У пит.взі, %	Темп приросту	У % до зміну під. бал
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I. Необоротні активи Нематеріальні активи:	1000	18353	13866	0,34	0,31	-4487	-0,03	24,4	0,1
Незавершені капітальні інвестиції	1005	12254 89	11932 55	22,8	26,6	-32234	+3,8	2,6	2,3
Основні засоби	1010	28881 55	25691 14	53,7	57,2	-319041	+3,5	11,0	4,7
Усього за розділом I	1095	44939 84	42055 45	83,6	93,7	-288439	+10,0	6,4	0,33
II. Оборотні активи(Запаси)	1100	4100 34	23280	0,76	0,52	-17754	-0,24	43,3	0,18
Усього за розділом II	1195	8808 30	2824 99	16,4	6,3	-5983 31	-10,1	67,9	2,6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0	0	0	0	0	3,1
Баланс	1300	53748 14	44880 44	100,0	100,0	-886773	-	16,5	-

Аналіз таблиць 2.4 свідчить про те, що в структурі та динаміки активів підприємства ДП «Украерорух» за 2022 рік переважають необоротні активи.

На кінець 2022 р. р. необоротні активи становили 93,7 % а на початок року становили 83,6 %. Отже впродовж року необоротні активи зросли на 10%,

основний зріст стався в незавершених капітальних інвестиціях на 3,8% та в основних засобах на 3,5%. Зростання необоротних активів може свідчити про підвищення рівня виробничого потенціалу підприємства загалом, особливо якщо воно відбувається за рахунок збільшення розміру основних засобів або нематеріальних активів підприємства. За умов стабільного функціонування підприємства темпи приросту оборотних активів мають бути вищими, ніж темпи приросту необоротних активів. Дотримання цього співвідношення свідчить одночасно про зростання виробничого потенціалу та прискорення оборотності майна підприємства загалом.

Таблиця 2.5

**Аналіз структури та динаміки активів підприємства
ДП «Украерорух» за 2021-2022 рр.**

Показники	2021 рік		2022 рік		Зміни за період		
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	В абс.вел., Тис.грн	У пит.вазі,%	Темп приросту
I. Необоротні активи Нематеріальні активи:	19745	0,40	13866	0,31	-5879	-0,09	29,8
Незавершені капітальні інвестиції	963736	19,4	1193255	26,6	+229519	+7,2	23,8
Основні засоби	9156565	63,7	2569114	57,2	-587451	-6,5	6,4
Усього за розділом I	4444774	89,7	4205545	93,7	-288439	+4	6,5
II. Оборотні активи(Запаси)	30739	0,62	23280	0,52	-17754	+0,14	57,8
Усього за розділом II	510601	10,3	282499	6,3	-228102	+6,1	44,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	4955375	100	4488044	100	-886770	-	17,9

Провівши порівняльний аналіз структури та динаміки активів за 2021-2022 рр. у таблиці 2.5 ми бачимо, що майже усі показники у 2022 році зменшились, окрім незавершених капітальних інвестицій. Незавершені

капітальні інвестиції збільшились на 229519 тис.грн або на 7,2%. Дані зміни можуть вказувати на затримку отримання прибутку. В загальному аналізі активів ДП «Украерорух» за 2021-2022 роки вказує, що під впливом економічних і політичних факторів підприємство у структурі власного майна зазнає втрат.

Наступним етапом дослідження є аналіз структури та динаміки джерел формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух» у 2021-2022 році.(див.табл.2.6-2.7)

Таблиця 2.6

Аналіз структура та динаміка джерел формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух» у 2021 році

Показник	Рядо к	2021 р.		Питома вага, %		Зміни за період			
		на поч	на кінь	на поч	на кінь	В абс. вел., тис. грн	У пит. вазі, %	Темп приро сту	У % до зміни підсумку балансу
1	2	3	4	5	6	7=4-3	8-6-5	9=(7/ 3)x10 0	10*
I. Власний капітал									
Зареєстрований кап. з урахуванням переоцінки	1400	2863 64	28636 4	5,8	5,32	-	-0,48	-	-
Капітал у дооцінках	1405	1705 222	17044 72	34,4	31,7	-750	-52,7	0,04	0,2
Додатковий капітал	1410	1859 652	19349 02	37,5	36,0	+7525 0	-1,5	4,0	1,7
Резервний капітал	1415	1743 0	17430	0,6	0,3	-	+0,3	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0	0	0	0	0	0	0	0
Неоплачений капітал	1425	0	0	0	0	0	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0	0	0	0	0	0

Продовження табл.2.6.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Усього за	1495	3868	39431	78,1	73,4	+7450	-4,7	1,93	4,3

розділом I		668	68			0			
II. Довгострок зобов'язання і забезпечення									
Усього за розділом II	1595	7775 40	64816 8	15,7	12,1	- 12937 2	-3,6	16,6	15,1
III. Поточні зобов. і забезпечення									
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0	0	0	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	1128 42	13807 7	2,3	2,6	+2523 5	+0,3	22,4	0,7
Усього за розділом III	1695	3091 67	78347 8	6,2	14,6	+4743 11	+8,4	153,4	2,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримувані для продажу, та групами вибуття									
	1700	0	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	1900	4955 375	53748 14	100, 0	100,0	+4194 39	-	8,5	100,0

Аналіз структури та динаміки джерел формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух» у 2021 році свідчить про те, що основним джерелом формування фінансових ресурсів на даному підприємстві являється власний капітал (78,1%).

Так, власний капітал у структурі формування фінансових ресурсів в 2021 році становив 78,1%. При чому ми спостерігаємо невелике коливання у сумі власного капіталу. На початок 2021 року частка власного капіталу становила 78,1%, а на кінець цей показник дорівнював 73,4%, що свідчить про підсилення критичного фінансового стану аналізованого підприємства.

Частка довгострокових зобов'язань і забезпечення на кінець 2021 році скоротилася на 3,6 % (з 15,7 % до 12,1 %).

Частка поточних зобов'язань і забезпечення на кінець 2021 році зростає на

забезпечення									
Усього за розділом II	1595	648168	658588	12,1	14,7	+10420	+2,6	1,6	11,4
III. Поточні зобов. і забезпечення									
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0	0	0	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	138077	215729	2,6	4,8	+77652	+2,2	56,2	8,6
Усього за розділом III	1695	783478	1020509	14,5	22,7	+237031	8,2	30,2	2,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримувані для продажу, та групами вибуття									
	1700	0	0	0	0	0	0	0	0
Баланс	1900	5374814	4488044	10,0	100,0	-886770	-	16,5	100,0

Згідно даним в таблиці 2.7 ми бачимо, що основним джерелом формування фінансових ресурсів на даному підприємстві є власний капітал (73,4%).

На початок 2022 року частка власного капіталу становила 73,4%, а на кінець цей показник становив 65,6%. Дана ситуація вказує на критичний рівень фінансового стану підприємства.

Частка довгострових зобов'язань і забезпечення на кінець 2022 року зросла на 2,6% (з 12,1% до 14,7%).

Частка поточних зобов'язань і забезпечення на кінець 2022 року зросла на 2,2% (з 2,6% до 4,8%).

Отже, в ДП «Украерорух» власний капітал є основним джерелом формування фінансових ресурсів підприємства. Відобразимо усі зміни за 2021-2022 рр. в діаграмі (див.рис.2.1.)

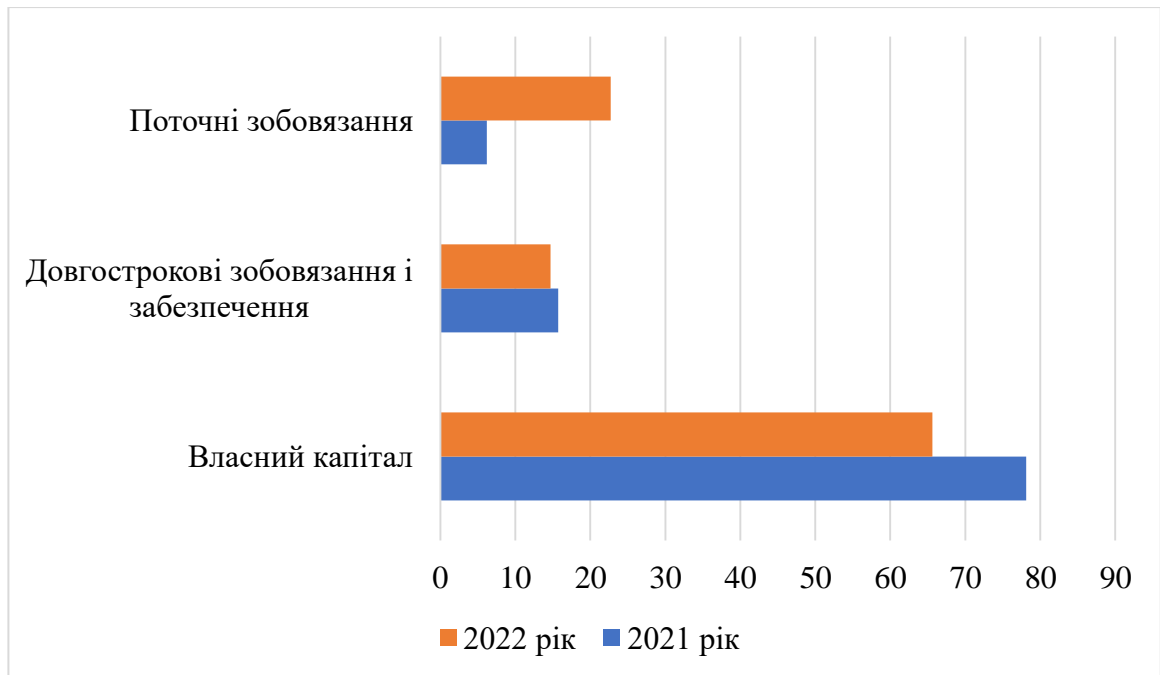

Рис.2.1. Порівняльна діаграма джерел формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух» за 2021-2022 рр.

Частка власного капіталу в балансі за 2021 – 2022 р.р. скоротилася, а це сприяє зменшенню сприяє зниженню фінансової стійкості підприємства.

Частка позикових коштів у сукупних джерелах формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух» за 2021 – 2022 р.р. зросла, що свідчить про підсилення фінансової нестійкості підприємства та підвищення ступеню його фінансового ризику.

У структурі позичкового капіталу переважають довгострокові зобов'язання і забезпечення, що є позитивним фактом, який характеризує не значне покращення структури балансу, але ризик втрати фінансову стійкість залишається значним

Так, довгострокові зобов'язання і забезпечення у структурі формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух» на кінець 2021 р.р становили 12,1% , 6, а на початок 2021 р. вони становили 15,7 % відповідно.

В свою чергу довгострокові зобов'язання і забезпечення у структурі формування фінансових ресурсів ДП «Украерорух» на кінець 2022 р.р становили 14,7 % , а на початок 2022 р. вони становили 12,3 % відповідно.

Така ситуація із джерелами формуванням фінансових ресурсів ДП «Украерорух» протягом останніх трьох років є катастрофічною, що призвело

до збитковості підприємства.

Проведемо аналіз фінансових результатів діяльності підприємства ДП «Украерорух».

В таблиці 2.8 проведемо аналіз фінансових результатів підприємства ДП «Украерорух» у 2021 – 2022 р. р.

Таблиця.2.8

Аналіз фінансових результатів підприємства ДП «Украерорух» у 2020 – 2022 р. р.

Стаття	Код рядка	2020 р	2021 р.	Темп приросту, %	2022 рік, тис. грн.	Темп приросту, %
1	2	3	4	$5 = \frac{4-3}{3} * 100\%$	6	$7 = \frac{6-4}{4} * 100\%$
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1508893	2783106	84,4	428425	15,4
Валовий: прибуток	2090	664436	488225	173,5	-849857	174,1
Фін.результат від операційної діяльності: прибуток(+), збиток(-)	2190	1499468	10464	100,7	-848208	820,5
Фін. результат до оподаткування: прибуток(+), збиток(-)	2290	-1525935	14358	100,9	-1204523	848,9
Чистий фінансовий результат: прибуток(+), збиток(-)	2350	-1426753	75510	105,3	-1133537	160,1

За результатними проведеного аналізу спостерігається зростання суми чистого доходу від реалізації продукції на 15,4 %, валовий прибуток скоротився на 849857 тис. грн, фінансовий результат до оподаткування скоротився на 1204523 тис. грн, а прибуток скоротився на 1133537 тис. грн.

Спостерігаючи зменшення у даних показниках ми можемо дійти висновку, що фінансова стійкість знаходить в поганому стані. Підприємство втрачає інвестиційне привабливість, знижується показник ліквідності.

2.3. Аналіз фінансового стану підприємства та ефективність

використання фінансових ресурсів.

Проведемо поглиблений аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства з метою побудови в подальшому системи управління фінансовими ресурсами підприємства.

Розпочнемо з розрахунків аналізу ліквідності підприємства за 2020 –2022 роки

В таблиці 2.9 проведемо розрахунки показників ліквідності підприємства ДП «Украерорух» за 2020-2022 р.р. відповідно до алгоритму поданому в таблиці 1.3.

Таблиця 2.9

Аналіз показників ліквідності підприємства ДП «Украерорух» за 2020-2022 р.р.

Показник	Норматив	Роки			Відхилення 2020р. від 2022 р.
		2020	2021	2022	
1	3	4	5	6	7
1.Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	1,5 – 2	510601 : 309167 =1,65	880830 : 783478 = 1,12	282499:102509 = 2,76	+1,11
2.Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	0,5 – 1	(510601 – 30739) : 309167 =1,55	(880830 – 41034) : 783478 = 1,07	(282499 – 23280) : 1020509 = 0,25	-1,3
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	0,2-0,35	352334: 309167 = 1,14	488949: 783478 =0,62	187026: 102509 = 1,82	+0,68
4. Власні оборотні кошти (ВОК)	> 0	3868668- 4444774=-576106	3943168- 4493984=-550816	2808947-4205545 = -1396598	+576106

Продовження табл.2.9

5. Коефіцієнт забезпеченості і власними оборотними коштами (Квок)	> 0 збільшення	(3868668-4444774) : 510601 = -1,13	(3943168-4493984) : 880830 = -0,63	(2808947-4205545) : 282499 = 4,94	+6,07
6. Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами (Кзвок)	> 0,5	(3868668-4444774) : 30739 = -18,7	3943168-4493984) : 41034 = -13,4	2808947-4205545) : 23280 = -60	-41,3
7. Коефіцієнт маневреності і власних оборотних коштів (Кман. вок)	збільшення	352334 : (3868668-4444774) = 0,09	488949 : (3943168-4493984) = 0,14	187015 : (2808947-4205545) = 0,13	+0,04
8. Коефіцієнт покриття запасів (Кпокр. зап)	> 1	(3868668-4444774+89253) : 30739 = -15,8	(3943168-4493984+100009) : 41034 = -11,0	(2808947-4205545+160978) : 23280 = -53,1	+37,3

Проведені розрахунки свідчать про те, що більшість показників ліквідності ДП «Украерорух» знаходяться поза межами норми, що є негативним.

Коефіцієнт поточної ліквідності на кінець року зріс на 0,19, коефіцієнт швидкої ліквідності також має тенденцію до зростання на 0,22, коефіцієнт абсолютної ліквідності також зріс на 0,22.

Негативним є скорочення власних оборотних коштів на 379698 тис. грн.

Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів зазнав критичного зниження.

Показників ліквідності підприємства ДП «Украерорух» за 2020 – 2022 р. знаходиться за межами нормативного значення, причому спостерігається їх погіршення з кожним роком.

Така ситуація для аналізованого підприємства є критичної, і тому

останнім часом можна спостерігати масове закриття відділень та скорочення чисельності працівників.

Проведемо аналітичне дослідження **фінансової стійкості підприємства ДП «Украерорух»**. В таблиці 2.10 проведемо аналітичне дослідження абсолютних показників фінансової стійкості підприємства ДП «Украерорух» .

Таблиця 2.10

**Абсолютні показники фінансової стійкості підприємства
ДП «Украерорух»**

Показник	Джерело інформації	2020 р. у, тис. грн	2021 р. у, тис. грн	2022 р. у, тис. грн
1. Постійні пасиви	<i>р. 1495</i>	3868668	3943168	2808947
2. Активи, що важно реалізуються (<i>A_{BP}</i>)	<i>р. 1095</i>	4444774	4493984	4205454
3. Власні обігові кошти (<i>ВOK</i>)	<i>ПП – A_{BP}</i>	3868668- 4444774= -576106	3943168- 4493984=- 550816	2808947- 4205454= -1396507
4. Довгострокові зобов'язання (<i>ДЗ</i>)	<i>р. 1595</i>	777540	648168	658588
5. Наявність постійних та довгострокових пасивів для фінансування запасів	<i>ВOK + ДЗ</i>	-576106+ 777540= 201434	-550816+ 648168= 97352	-1396507+ 658588= -737919
6. Короткострокові кредити банків (<i>КК</i>)	<i>р. 1600</i>	0	0	0
7. Загальна сума основних джерел фінансування запасів	<i>ВOK + ДЗ + КК</i>	201534	97352	-737919
8 Запаси (<i>З</i>)	<i>рр. (1100 + 1110)</i>	30739	41034	23280
9. Надлишок (нестача) власних обігових коштів (р.3 – р.8)	<i>ВOK – З</i>	-606845	-591850	-1419787
10. Надлишок (нестача) власних обігових коштів та довгострокових зобов'язань	<i>ВOK + ДЗ – З</i>	170695	56318	-761199
11. Надлишок (нестача) основних джерел фінансування запасів	<i>ВOK + ДЗ + КК – З</i>	170695	56318	-761199

Виконані розрахунки в таблиці 2.10 свідчать, що ДП «Украерорух» віднесене до кризового рівня фінансової стійкості.(згідно даним в таблиці.1.1).

Наступним етапом оцінки фінансової стійкості підприємства є аналіз відносних показників фінансової стійкості згідно алгоритму розрахунків наведених в таблиці 1.2.

В таблицях 2.11 – 2.12 проведемо розрахунки коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ДП «Украерорух» за 2020-2022 р.р. відповідно.

Таблиця.2.11

**Розрахунку коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ДП
«Украерорух» за 2020 р.**

Показники	Значення показника	Рекомендовані значення
1	2	3
1. Коефіцієнт автономії (Кавт.)	$3868668:4955375 = 0,78$	$\geq 0,5$, збільшення
2. Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	$4955375:3868668 = 1,28$	≤ 2 , зменшення
3. Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр)	$(4955375-3868668):3868668=0,28$	$\leq 0,5$, критичне – 1
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман. вк)	$(3868668-4444774):3868668 = -0,15$	> 0 ; збільшення
5. Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень (Кстр. дв)	$777540:4444774 = 0,17$	–
6. Коефіцієнт довгострокового залучення коштів (Кдзк)	$777540: (3868668+777540)=0,17$	0,4
7. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел (Кфнкд)	$3868668: (3868668+777540) = 0,83$	0,6

Розраховані в таблиці 2.11 дані свідчать, що коефіцієнт автономії відхиляється від норми на 0,18, також коефіцієнт фінансової залежності перевищує норму на 1,1, коефіцієнт фінансового ризику знаходиться за межами критичного значення, адже = 2,1, коефіцієнт маневреності власного капіталу є

від'ємним числом – 0,4, хоча повинне при критичному стані = 0.

Коефіцієнт довгострокового залучення коштів знаходиться у межах відносної норми та становить 0,1 як і коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел становить 0,7 при нормі 0,6.

Далі розраховуємо коефіцієнти фінансової стійкості підприємства ДП «Укранерорух» за 2021 рік. (див.табл.2.12)

Таблиця 2.12

**Розрахунки коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ДП
«Укранерорух» за 2021 р.**

Показники	Значення показника	Рекомендовані значення
1	2	3
1. Коефіцієнт автономії (Кавт.)	$3943168:5374814 = 0,73$	$\geq 0,5$, збільшення
2. Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	$5374814:3943168 = 1,36$	≤ 2 , зменшення
3. Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр)	$(5374814-3943168):3943168 = 0,36$	$\leq 0,5$, критичне – 1
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман. вк)	$(3943168- 4493984):3943168 = -1,04$	> 0 ; збільшення
5. Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень (Кстр. дв)	$648168:4493984 = 0,14$	–
6. Коефіцієнт довгострокового залучення коштів (Кдзк)	$648168:(3943168+648168) = 0,14$	0,4
7. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел (Кфнкд)	$3943168:(3943168+648168) = 0,86$	0,6

Розраховані в таблиці 2.12 дані свідчать, що коефіцієнт автономії відхиляється від норми на 0,24, також коефіцієнт фінансової залежності

перевищує норму на 1,84, коефіцієнт фінансового ризику знаходиться за межами критичного значення, адже $= 2,84$, коефіцієнт маневреності власного капіталу є від'ємним числом $- 0,4$, хоча повинне при критичному стані $= 0$.

Коефіцієнт довгострокового залучення коштів знаходиться у межах не критичного відхилення та становить $0,2$ як і коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел становить $0,8$ при нормі $0,6$.

Таблиця 2.13

**Розрахунки коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ДП
«Украерорух» за 2022 р.**

Показники	Значення показника	Рекомендовані значення
1	3	3
1. Коефіцієнт автономії (Кавт.)	$2808947:4488044 = 0,62$	$\geq 0,5$, збільшення
2. Коефіцієнт фінансової залежності (Кфз)	$4488044:2808947 = 1,60$	≤ 2 , зменшення
3. Коефіцієнт фінансового ризику (Кфр)	$(4488044-2808947):2808947 = 0,60$	$\leq 0,5$, критичне $- 1$
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман. вк)	$(2808947-4205545):2808947 = -0,49$	> 0 ; збільшення
5. Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень (Кстр. дв)	$658588:4205545 = 0,16$	–
6. Коефіцієнт довгострокового залучення коштів (Кдзк)	$658588:(2808947+658588) = 0,19$	$0,4$
7. Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел (Кфнкд)	$2808947:(2808947+658588) = 0,81$	$0,6$

Розраховані показники коефіцієнтів фінансової стійкості підприємства ДП «Украерорух» за три роки свідчать про критичний фінансово – економічний стан досліджуваного підприємства, але на основі розрахунків в табл. 2.13. можна зазначити, що показники мають позитивну тенденцію у

сторону покращення. Проведемо **аналіз ділової активності підприємства ДП «Украерорух»** для можливості подальшого планування фінансово-економічних показників діяльності ДП «Украерорух».

Оцінювання ділової активності передбачає визначення результатів діяльності суб'єкта господарювання через застосування комплексної оцінки ефективності використання виробничих і фінансових ресурсів, які формують оптимальні співвідношення темпів росту й основних фінансових показників.

Метою аналізу ділової активності є розрахунок відповідних аналітичних показників, виявлення тенденцій і причин їхніх змін з метою дослідження досягнутого рівня ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства та визначення потенційних можливостей підприємства для підвищення цього рівня.

В таблиці 2.14 проведемо оцінку оборотності економічних та фінансових ресурсів підприємства ДП «Украерорух» у 2021 – 2022 р.р.

Таблиця 2.14.

Коефіцієнти оборотності економічних та фінансових ресурсів підприємства ДП «Украерорух» у 2021 – 2022 р.р.

Показник	Джерело інформації	Напря м позити вних змін	2021 рік	2022 рік	Тенденція та її ознаки
1	2	3	4	5	6
1.Коефіцієнт оборотності активів (Ка)	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1300_{\text{П}} + 1300_{\text{К}})}$	> 0, збільш ення	0,54	0,09	Зменшен ня, негативна
2.Коефіцієнт оборотності основних фондів (Коф)	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1005_{\text{П}} + 1010_{\text{П}} + 1005_{\text{К}} + 1010_{\text{К}})}$	> 0, збільш ення	0,68	0,11	Зменшен ня, негативна
3.Коефіцієнт оборотності оборотних активів(Коа)	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1195_{\text{П}} + 1195_{\text{К}})}$	> 0, збільш ення	4,00	0,74	Зменшен ня, негативна

Продовження табл.2.14

1	2	3	4	5	6
4.Коефіцієнт оборотності запасів (Кз)	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1100_{\text{П}} + 1110_{\text{П}} + 1100_{\text{К}} + 1110_{\text{К}})}$	> 0, збільшення	77,6	13,3	Зменшення, негативна
5.Коефіцієнт оборотності готової продукції (Кгп)	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1103_{\text{П}} + 1103_{\text{К}})}$	> 0, збільшення	-	-	-
6.Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (Кдз)	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1125_{\text{П}} + 1155_{\text{П}} + 1125_{\text{К}} + 1155_{\text{К}})}$	> 0, збільшення	10,6	0,80	Зменшення, негативна
7.Коефіцієнт оборотності власного капіталу (Квк)	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1495_{\text{П}} + 1495_{\text{К}})}$	> 0, збільшення	0,71	0,13	Зменшення, негативна
8.Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості (Ккз)	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1610_{\text{П}} + 1650_{\text{П}} + 1610_{\text{К}} + 1650_{\text{К}})}$	> 0, зменшення	6,80	0,62	Зменшення, позитивна

2021 рік

- $K_A = (2783106 \cdot 2) : (4955375 + 5374814) = 5566212 : 10330189 = 0,54$
- $K_{OF} = (2783106 \cdot 2) : (963736 + 1225489 + 3156565 + 2888155) = 5566212 : 8233945 = 0,68$
- $K_{OA} = (2783106 \cdot 2) : (510601 + 880830) = 5566212 : 1391431 = 4,00$
- $K_3 = (2783106 \cdot 2) : (30739 + 41034) = 5566212 : 71773 = 77,6$
- $K_{ГП} -$
- $K_{ДЗ} = (2783106 \cdot 2) : (25306 + 256455 + 16036 + 17343 + 39826 + 35235 + 34069 + 34067 + 36600 + 31123) = 5566212 : 526060 = 10,6$
- $K_{BK} = (2783106 \cdot 2) : (3868668 + 3943168) = 5566212 : 7811836 = 0,71$
- $K_{K3} = (2783106 \cdot 2) : (22056 + 432531 + 89253 + 100009 + 11910 + 20872 + 11096 + 50247 + 61550 + 2763 + 1922) = 5566212 : 818308 = 6,80$

2022 рік

1. $K_A = (428425 \cdot 2) : (5374814 + 4488044) = 856850 : 9862858 = 0,09$
2. $K_{OF} =$
 $(428425 \cdot 2) : (1225489 + 1193255 + 2888155 + 2569114) = 856850 : 7876013$
 $= 0,11$
3. $K_{OA} = (428425 \cdot 2) : (880830 + 282499) = 856850 : 1163329 = 0,74$
4. $K_3 = (428425 \cdot 2) : (41034 + 23280) = 856850 : 64314 = 13,3$
5. $K_{ГП} -$
6. $K_{ДЗ} = (428425 \cdot 2) : (256455 + 2 + 17343 + 6618 + 35235 + 36944 + 34067 + 34067$
 $+ 31123 + 23719) = 856850 : 475573 = 0,80$
7. $K_{BK} = (428425 \cdot 2) : (3943168 + 2808947) = 856850 : 6752115 = 0,13$
8. $K_{K3} = (428425 \cdot 2) : (432531 + 573441 + 100009 + 160978 + 20872 + 102 + 14099$
 $+ 642 + 61550 + 2735 + 1922 + 2405) = 856850 : 1371286 = 0,62$

Як бачимо більшість коефіцієнтів оборотності мають негативні тенденції. Ці негативні тенденції коефіцієнтів оборотності можуть впливати на фінансову стійкість підприємства, його ліквідність, рентабельність та здатність залучати додаткові ресурси.

У табл. 2.15 представлено періоди оборотності фінансових ресурсів підприємства.

Таблиця 2.15

Періоди оборотності економічних та фінансових ресурсів підприємства ДП «Украерорух» у 2021 – 2022 роках

Показник	Формула для розрахунку	Напрямок позитивних змін	2021 рік, дні	2022 рік, дні	Тенденція та її ознаки
1	2	3	4	5	6
1. Період оборотності активів	$\frac{360}{K_A}$	> 0, зменшення	666,6	4000	Збільшення, негативна
2. Період оборотності основних фондів	$\frac{360}{K_{OF}}$	> 0, зменшення	529	3273	Збільшення, негативна
3. Період оборотності оборотних активів	$\frac{360}{K_{OA}}$	> 0, зменшення	90	487	Збільшення, негативна
4. Період оборотності запасів	$\frac{360}{K_3}$	> 0, зменшення	4,6	27,1	Збільшення, негативна

Продовження табл.2.15

5. Період оборотності готової продукції	$\frac{360}{K_{ГП}}$	> 0, зменшення	-	-	-
6. Період оборотності дебіторської заборгованості	$\frac{360}{K_{ДЗ}}$	> 0, зменшення	33,9	450	Збільшення, негативна
7. Період оборотності власного капіталу	$\frac{360}{K_{ВК}}$	> 0, зменшення	507	2769	Збільшення, негативна
8. Період обороту кредиторської заборгованості	$\frac{360}{K_{КЗ}}$	> 0, збільшення	52,9	580,6	Збільшення, позитивна

якщо звітний період рік – 360 днів, півріччя – 180 днів, квартал – 90.

Аналогічно до інших груп показників показники, які характеризують періоди оборотності економічних та фінансових ресурсів підприємства мають негативну тенденцію, адже всі вони повинні мати тенденцію до зменшення. Але результати проведеного аналізу показують зворотну ситуацію, де спостерігається катастрофічне зростання даних показників що свідчить про збільшення терміну оборотності. Всі групи вище розрахованих показників мають негативну тенденцію та не відповідають нормативним значенням.

Проведемо аналітичне дослідження **рентабельності підприємства ДП «Украерорух»** для можливості подальшого планування фінансово – економічних показників діяльності підприємства. Інформаційним забезпеченням аналізу рентабельності підприємства є форма № 1 «Баланс» та форма № 2 «Звіт про фінансові результати».

Таблиця.2.16.

**Показники рентабельності підприємства ДП «Украерорух» у
2019 – 2021 р.р.**

Показник	Джерело інформації	2021 р.	2022 р.	Відхил. 2022 р. від 2021р.
1	2	3	4	5
1. Коефіцієнт рентабельності майна (капіталу)	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1900_{П} + 1900_{К})}$	0,01	0,23	+0,22
2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	$\frac{\phi.2 \text{ р.}2350(2355) * 2}{\phi.1 \text{ р.}(1495_{П} + 1495_{К})}$	0,02	0,34	+0,32

Продовження табл.2.16

1	2	3	4	5
3. Коефіцієнт рентабельності продаж	$\frac{\phi.2 \text{ p.2090(2095)}}{\phi.2 \text{ p.2000}}$	0,18	1,28	+1,1
4. Коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності	$\frac{\phi.2 \text{ p.2090(2095)}}{\phi.2 \text{ p.2050}}$	0,21	0,43	+0,22
5. Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності	$\frac{\phi.2 \text{ p.2190(2195)}}{\phi.2 \text{ p.(2050 + 2180)}}$	0,004	0,50	+0,49
6. Коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції	$\frac{\phi.2 \text{ p.2350(2355)}}{\phi.2 \text{ p.2000}}$	0,03	2,64	+2,61
7. Коефіцієнт рентабельності необоротних активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.2350(2355)} * 2}{\phi.1 \text{ p.(1095}_{\text{П}} + 1095_{\text{К}})}$	0,008	0,13	+0,12
8. Коефіцієнт рентабельності оборотних активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.2350(2355)} * 2}{\phi.1 \text{ p.(1195}_{\text{П}} + 1195_{\text{К}})}$	0,05	0,97	+0,92

1. Коефіцієнт рентабельності майна (капіталу)

$$2021 = (75510 \cdot 2) : (4955375 + 5374814) = 151020 : 10330189 = 0,01$$

$$2022 = (1133537 \cdot 2) : (5374814 + 4488044) = 2267074 : 9862858 = 0,23$$

Отже коефіцієнт рентабельності майна (капіталу) показує, який прибуток отримує підприємство з кожної гривні, вкладеної в його активи

Наші розрахунки показують про зростання прибуток отримує підприємство з кожної гривні на 0,22.

2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу

$$2021 = (75510 \cdot 2) : (3868668 + 3943168) = 151020 : 7811836 = 0,02$$

$$2022 = (1133537 \cdot 2) : (3943168 + 2808947) = 2267074 : 6752115 = 0,34$$

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу показує, який прибуток приносить кожна інвестована власниками грошова одиниця – також бачимо зростання на 0,32.

3. Коефіцієнт рентабельності продаж

$$2021 = 488225 : 2783106 = 0,18$$

$$2022 = 549857 : 428425 = 1,28$$

Коефіцієнт рентабельності продаж дає змогу визначити, скільки валового прибутку надходить на підприємство з 1 грн чистого доходу, та відображає ефективність виробничої діяльності підприємства, а також ефективність політики ціноутворення. В порівнянні з 2021 роком зріс на 1,1.

4. Коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності

$$2021 = 488225 : 2294881 = 0,21$$

$$2022 = 549857 : 1278282 = 0,43$$

Коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності дає змогу визначити, скільки копійок валового прибутку формує 1 грн витрат виробничої собівартості зріс у 2022 році на 0,22.

5. Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності

$$2021 = 10464 : (2294881 + 506104) = 10464 : 2800985 = 0,004$$

$$2022 = 848208 : (1278282 + 410795) = 848208 : 1689077 = 0,50$$

Коефіцієнт рентабельності операційної діяльності свідчить про ефективність операційних витрат, що безпосередньо беруть участь у виготовленні та реалізації продукції, показник збільшується, що свідчить про збільшення ефективності.

6. Коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції

$$2021 = 75510 : 2783106 = 0,03$$

$$2022 = 1133537 : 428425 = 2,64$$

Коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції відображає відношення чистого прибутку до розміру виручки від реалізації продукції підприємства – у 2022 році зріс на 2,61.

7. Коефіцієнт рентабельності необоротних активів

$$2021 = 75510 : (4444774 + 4493984) = 75510 : 8938758 = 0,008$$

$$2022 = 1133537 : (4493984 + 4205545) = 1133537 : 8699529 = 0,13$$

8. Коефіцієнт рентабельності оборотних активів

$$2021 = 75510 : (510601 + 880830) = 75510 : 1391431 = 0,05$$

$$2022 = 1133537 : (880830 + 282499) = 1133537 : 1163329 = 0,97$$

Аналіз показників в табл. 2.16 свідчить, що показники рентабельності підприємства ДП «Украерорух» у 2021 – 2022 р.р. також мають негативну тенденцію.

Коефіцієнт рентабельності майна (капіталу) зріс в 2022 р. порівняно з 2021 р. на 0,22, коефіцієнт рентабельності власного капіталу зріс на 0,32, коефіцієнт рентабельності продаж збільшився на 1,1, коефіцієнт валової рентабельності основної діяльності збільшився на 0,22, коефіцієнт рентабельності операційної діяльності зріс на 0,49, а коефіцієнт чистої рентабельності реалізованої продукції, коефіцієнт рентабельності необоротних активів та коефіцієнт рентабельності оборотних активів в 2022 р. зросли на 2,61, 0,12, 0,92 відповідно.

Два останні коефіцієнти демонструють ефективність їхнього використання на підприємстві. За розрахунками вони збільшуються, що свідчить про підвищення рівня їх ефективності.

Висновки до розділу 2

Державне підприємство «Украерорух» займає провідне місце з надання аеронавігаційних послуг та організації авіап перевезень в повітряному просторі України. Підприємство відповідає усім встановленим вимогам з боку комісії Євроконтролю та постійно модернізує свої навички та обладнання в своїй сфері діяльності.

Для розуміння рівня системи управління фінансовими ресурсами підприємства нами було проведено низку досліджень за потрібними показниками. Так аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємства за 2021-2022 рр.(рис.2.1.) показав, що частка власного капіталу скоротилась, а це вказує на зниження рівня фінансової стійкості даного підприємства. При проведенні більш поглибленого аналізу фінансової стійкості, а саме абсолютних та відносних показників фінансової стійкості, можна віднести ДП

«Украерорух» до кризового типу.

Показники ліквідності також мають негативну тенденцію, адже знаходяться за межею нормативного значення. Дана ситуація являється критичною і ставить під питання можливість ефективної діяльності підприємства в майбутньому.

Загальна картина підприємства є досить негативною, адже підприємство знаходиться в складних фінансових умовах, інвестиційно не привабливе і підприємство не може повноцінно функціонувати внаслідок закритого повітряного простору над територією України. Усе це вимагає негативного втручання для уникнення наслідків та можливості функціонувати в майбутньому.

РОЗДІЛ 3

ОСНОВНІ ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ

3.1. Стратегія в системі управління фінансовими ресурсами підприємства

На сьогоднішній день, в умовах нестабільної економіки, питання ресурсо-ефективності є одним із найгостріших, як у макро-, так і в мікроекономіці. Інше, не менш гостре питання, виходить із витоків організації управління фінансовими ресурсами. Це питання підвищення ефективності використання фінансових ресурсів для підприємства.

Для успішного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання необхідна грамотна організація управління фінансовими ресурсами, за допомогою яких здійснюється нарощування виробничого потенціалу підприємства, а також фінансування поточної господарської діяльності.

Ефективне використання фінансових ресурсів, як і будь-яких інших ресурсів у простому вигляді розуміється як співвідношення між витраченими ресурсами та досягнутими за відповідний період результатами.

Для затвердження рішення про вжиття заходів щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів спочатку необхідно провести повний аналіз цих ресурсів. Необхідно оцінити динаміку, склад, структуру фінансових ресурсів. Також необхідно проаналізувати їхні джерела. Дані операції проводяться у тому, щоб виявити слабкі сторони у управлінні фінансовими ресурсами, і, де саме необхідно підвищувати ефективність [23].

За допомогою стратегії визначаються напрямки і методи, якими підприємство планує збирати, використовувати і контролювати свої фінансові ресурси для досягнення стратегічних цілей.

Основна мета стратегії управління фінансовими ресурсами полягає в забезпеченні ефективного використання капіталу, оптимізації фінансових

показників і максимізації вартості підприємства.

Стратегія управління фінансовими ресурсами включає в себе наступні аспекти:

1.Фінансове планування: Розробка довгострокових та короткострокових фінансових планів, які визначають цілі і завдання підприємства, а також розподіл фінансових ресурсів для досягнення цих цілей;

2.Капіталовкладення: Вибір оптимального способу фінансування підприємства, розподіл між власними та залученим капіталом, а також прийняття рішень щодо інвестицій в активи, проекти і розвиток;

3.Управління оборотними активами: Раціональне управління запасами, дебіторською та кредиторською заборгованістю, з метою зниження зайнятості оборотних коштів і оптимізації обігового капіталу.

4.Фінансовий аналіз: Здійснення систематичного аналізу фінансових показників і звітності підприємства для оцінки його фінансового стану, ризиків й можливостей, а також прийняття обґрунтованих рішень.

5.Ризик-менеджмент: Визначення, оцінка та управління різноманітними фінансовими ризиками, такими як кредитний, валютний, ринковий ризики, з метою зменшення впливу негативних факторів на фінансові показники підприємства.

6.Джерела фінансування: Вибір і оптимізація джерел фінансування, таких як банківські кредити, випуск акцій, власний капітал, облігації, лізинг та інші інструменти фінансування.

7.Дивідентна політика: Визначення стратегії виплати дивідентів, розподіл прибутку між власниками підприємства, а також рішення щодо реінвестування прибутку в розвиток та розширення.

Важливо враховувати, що стратегія управління фінансовими ресурсами повинна відповідати особливостями підприємства, його цілям, ринковому середовищу і фінансовим умовам. Вона повинна бути гнучкою і періодично оцінюватись та коригуватись для досягнення найкращих фінансових результатів.

В теорії фінансового менеджменту науковці виокремлюють чотири моделі стратегій фінансування різних груп активів, більш детально розглянемо в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Побудова стратегій управління фінансовими ресурсами підприємства

Модель фінансування	Зміст моделі	Ризик з позиції ліквідності
Ідеальна	Необоротні активи фінансуються за рахунок довгострокових пасивів, поточні активи – за рахунок короткострокових зобов'язань	Найбільший ризик, особливо якщо є вірогідність того, що необхідно одночасно погасити всі зобов'язання перед кредиторами
Агресивна	Необоротні активи та постійна частина оборотних активів фінансуються за рахунок довгострокових пасивів, варіаційна частина оборотних активів – за рахунок короткострокових зобов'язань	Існує ризик, оскільки в реальному житті обмежитися лише мінімумом поточних активів неможливо
Консервативна	Необоротні активи, постійна та варіаційна частина оборотних активів фінансуються за рахунок довгострокових пасивів	Відсутній ризик втрати ліквідності, так як немає короткострокової кредиторської заборгованості
Компромісна	Необоротні активи, постійна частина та 50% варіаційної частини оборотних активів фінансуються за рахунок довгострокових пасивів, інші 50% варіаційної частини оборотних активів – за рахунок короткострокових зобов'язань	Найменший ризик, проте, можливе існування надмірних поточних активів і за рахунок цього зниження прибутку

Моделюючи поведінку показників стану системи фінансових ресурсів ДП «Украерорух», можна зробити висновок, що підприємство при фінансуванні активів у 2022 році додержувалося компромісної політики. Дана політика з точки зору оптимізації прибутковості і ризику являється найбільш оптимальною.

При виборі стратегії фінансування необхідно знайти бажане співвідношення між рівнем рентабельності використання власного капіталу і рівнем ризику зниження фінансової стійкості підприємства, яка оцінюється величиною його чистого оборотного капіталу.

На завершення слід зазначити, що ефективне використання фінансових ресурсів є найважливішим фактором забезпечення платоспроможності, кредитоспроможності та фінансової стійкості підприємств [13].

3.2. Напрямки підвищення ефективності використання фінансовими ресурсами підприємства ДП «Украерорух»

В основі механізму управління фінансовими ресурсами лежить три головних аспекта пошук, залучення і ефективне використання фінансових ресурсів на підприємстві.

Згідно з цим основним завданням вдосконалення механізму фінансового управління повинні стати:

1. Державна підтримка;
2. Створення передумов для подальшого розвитку;
3. Оптимальне фінансове планування, розподіл та ефективне використання фінансових ресурсів;
4. Підвищення контролю з боку держави та керівництва;
5. Забезпечення правового і нормативного супроводу в механізмі управління виробничим процесом;
6. Збільшення відсотку інвестиційної привабливості;

Для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства ДП "Украерорух" можна розглянути наступні напрямки:

1. Фінансове планування: Розробка докладного фінансового плану дозволить управлінцям підприємства більш ефективно розподіляти фінансові ресурси, прогнозувати доходи та витрати, виявляти прогалини і недоліки у фінансовій діяльності та вчасно приймати заходи щодо їх усунення.

2. Вдосконалення системи обліку: Організація точного та надійного фінансового обліку дозволить ефективно контролювати потоки грошей, виявляти фінансові ризики та зловживання, а також приймати обґрунтовані рішення з урахуванням фінансової інформації.

3. Оптимізація витрат: Аналіз ідентифікації та оптимізації невиправданих витрат допоможе знизити загальні витрати підприємства. Це може включати перегляд умов договорів з постачальниками, пошук більш ефективних альтернативних рішень, впровадження технологій енергозбереження та інші заходи для зниження витрат.

4. Управління ризиками: Ефективне управління фінансовими ризиками дозволить уникнути можливих збитків та непередбачених фінансових труднощів. Підприємство може розглянути впровадження системи управління ризиками, проведення регулярного аналізу ризиків та визначення стратегій їх управління.

5. Ефективне управління запасами: Аналіз та вдосконалення системи управління запасами допоможе уникнути надмірного накопичення запасів і зменшити затрати на їх утримання. Можливі заходи включають використання точних методів прогнозування попиту, оптимізацію рівня запасів та покращення процесів замовлення та постачання.

6. Інвестиційна політика: Ретельне планування та оцінка інвестиційних проектів дозволять залучати та використовувати фінансові ресурси в найбільш ефективний спосіб. Прийняття обґрунтованих рішень про розподіл капіталу та вибір інвестиційних проектів на основі аналізу ризиків та доходності є важливим елементом фінансового успіху підприємства.

Ці напрямки можуть сприяти підвищенню ефективності використання фінансових ресурсів підприємства ДП "Украерорух" і допомогти досягти фінансової стійкості та успішності у його діяльності.

Моделюючи поведінку показників стану системи фінансових ресурсів ДП «Украерорух», можна зробити висновок, що підприємство при фінансуванні активів у 2022 році додержувалося компромісної політики. Дана політика з точки зору оптимізації прибутковості і ризику являється найбільш оптимальною.

ВИСНОВКИ

За нинішніх фінансово-економічних умов стає зрозумілим, що ефективна система фінансово-економічного управління, яка підкріплена якісно розробленим набором ключових показників ефективності, створює для підприємства незаперечні конкурентні переваги та є життєво необхідною для успішного довгострокового функціонування бізнесу в умовах сучасної економіки.

Необхідність і цінність налагодженої системи фінансового управління підтверджується багаторічним досвідом успішного ведення бізнесу українськими та зарубіжними підприємствами різних галузей діяльності, а також все більш масштабно представленими на ринку послуг пропозиціями щодо розробки та вдосконалення систем фінансово-економічного управління.

Ринкова економіка диктує бізнесу нові вимоги до своєї організації та управління фінансовими ресурсами. Висока конкуренція змушує бізнес орієнтуватися на прогнозовані результати, що в свою чергу неможливо здійснювати без планування. Така зовнішня ринкова кон'юнктура і спонукає компанії займатися фінансовим плануванням задля забезпечення своєї ефективності.

Система фінансового управління торкається всіх сфер діяльності підприємства, є складним процесом, що вимагає серйозної і ретельної підготовки. У нашій країні сьогодні керівники більшості підприємств, особливо це стосується малого бізнесу, не приділяють належної уваги постановці фінансового планування у своїх організаціях. Опрацювання всіх етапів та всіх рівнів фінансового планування: перспективного, поточного та оперативного, може стати запорукою процвітання підприємства. Фінансове планування на сьогодні стає не просто бажаним, а необхідним елементом управління.

Розраховані показники свідчать про погіршення фінансового стану ДП «Украерорух» в 2022 р. порівняно з 2021 р. Показники свідчать про зниження фінансової стійкості та ліквідності підприємства.

Зміцнення рівня фінансової стійкості підприємства можливе за умови

досягнення оперативних цілей, а саме:

Основні оперативні цілі зниження рівня неплатоспроможності:

1. Збільшення величини грошових активів, які забезпечують покриття поточних зобов'язань;
2. Зменшення суми поточних зовнішніх фінансових зобов'язань підприємства;
3. Зменшення суми поточних внутрішніх фінансових зобов'язань підприємства.

Усунення неплатоспроможності – найважливіше завдання, бо коли підприємство може своєчасно погасити свої борги перед кредиторами, це свідчить про встановлення системи розрахунків і попереджує виникнення процедури банкрутства. Хоч неплатоспроможність підприємства може бути усунена за рахунок виконання низки фінансових заходів, фактори, які призвели до неплатоспроможності, можуть залишатись без змін.

Фінансова стійкість відображає такий стан його фінансових ресурсів і такий ступінь їхнього використання, при якому підприємство, вільно маневруючи грошовими засобами, здатне забезпечити безперебійний процес виробництва й реалізації продукції, а також затрати на його розширення й оновлення.

Існує багато шляхів покращення фінансового стану будь якого підприємства. Все залежить від того, за рахунок чого підприємство бажає покращувати своє фінансове положення і які у нього для цього є можливості.

На основі проведених розрахунків я пропоную покращувати фінансове положення на аналізованому підприємстві за рахунок ведення вдалої політики формування власних фінансових ресурсів, яка передбачає собою частину загальної фінансової стратегії підприємства і полягає в забезпеченні необхідного рівня самофінансування виробничого розвитку підприємства.

В процесі управління формуванням власних фінансових ресурсів ДП «Украерорух» необхідно звернути увагу на вирішення таких основних задач:

1. Забезпечення формування необхідної суми балансового прибутку

підприємства.

2. Формування ефективної податкової політики, яка забезпечує максимізацію суми чистого прибутку підприємства.

3. Розроблення ефективної дивідендної політики, яка оптимізує пропорції розподілення чистого прибутку на споживання та накопичення.

4. Формування ефективної амортизаційної політики, яка забезпечує максимізацію залучення власних фінансових ресурсів за рахунок внутрішніх джерел.

Отже необхідно зазначити, що в ДП «Украерорух» структуру джерел формування фінансових ресурсів становить власний капітал.

В структурі активів підприємства ДП «Украерорух» у 2022 р. переважають необоротні активи, а всі показники показник, що характеризують фінансовий стан підприємства мають негативну тенденцію і крайнє не відповідають нормативним значенням.

Фінансово-економічний аналіз показав, що підприємство ДП «Украерорух» на даний момент є критично близьким до банкрутства, адже спрацювало зі збитком, а тому потребує розробки та реалізації основних заходів, які будуть спрямовані на покращення його фінансового стану та зміну фінансово-економічних показників у сторону покращення.

Список використаної літератури

1. *Базилевич В. Д.* Фінансовий аналіз. К.: Київ, держ. торг.-екон. ун-т, 2015. 155 с.
2. *Базилевич В. Д., Баластрик Л. О.* Фінансовий облік. Навчальний посібник. 2014. 368 с.
3. *Базилінська О.Я.* Фінансовий аналіз: теорія та практика. К.: Центр учбової літератури, 2019. 328 с.
4. *Білик М.Д.* Фінансовий стан підприємства: теорія, методика. Формування ринкових відносин в Україні. 2019. № 5. С. 86-92.
5. *Бланк І.А.* Управління фінансовими ресурсами підприємства. К.: Ельга, 2011. 574 с.
6. *Большаков С. І.* Оцінка об'єктів у матеріальній формі .Одеса, 2018.80 с.
7. *Волчек Р. М.* Реалії застосування методик оцінювання фінансового стану українських підприємств. Аграрний інформаційний науково-виробничий журнал «Агроінком». Київ, 2021.№ 1-3. С. 95-103.
8. *Гриценко Т.В.* Теоретичні та практичні аспекти управління фінансовим станом підприємства в сучасних умовах. Молодий вчений. 2018. №9. С. 465-469.
9. *Грищенко О.* Економічний аналіз. К.: Основи. 2016. 193 с.
10. *Івахненко В. М.* Курс економічного аналізу. К.: Знання прес, 2017.
11. *Івахненко В. М., Горбатов М. І., Львовчкін В. С.* Економічний аналіз. К.: КНЕУ, 2017. 176 с.
12. *Івахненко В. М.* Курс економічного аналізу. К.: Знання-Прес, 2019. 190 с.
13. *Іващенко В. І., Болюх М. А.* Економічний аналіз господарської діяльності. К.: КНЕУ, 2016.204 с.
14. *Іщенко Н.А.* Управління фінансовим станом підприємства та напрямки його удосконалення. Економіка і фінанси. 2020. № 1. С. 56-61.
15. *Карачарова К.А.* Сутність та особливості управління фінансовим станом підприємства. Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: .Тернопіль: Видавничо-

поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». 2016. Т. 23. № 2. С. 126-130.

16. Каракоз І. О. Теорія економічного аналізу. К.: Вища шк., 2014. 255 с.
17. Коробов М.Я. Фінанси промислових підприємств: підруч. для студ. екон. вузів і факультетів. К.: Либідь, 2020. 160 с.
18. Кнейслер О.В., Налукова Н.І. Фінансове адміністрування і менеджмент у системі управління фінансами суб'єктів господарювання. Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка», вип. 24, 2019 р. С. 169–173
19. Литвин Б.М. Фінансовий аналіз. К.: Хай Тек Прес, 2010. 336 с.
20. Оцінка об'єктів у матеріальній формі : навч. посіб. – Частина 4. / за ред. О.С. Редькіна. Одеса, 2020. 124 с.
21. Поважний О.С. Корпоративне управління. К.: Кондор–Видавництво, 2019. 244 с.
22. Россоха В. В. Управління вартістю підприємств: монографія. К. : ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2019. 245 с.
23. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства. К.: КНЕУ, 2010.. 662 с.
24. Сіліна І.В. Управління фінансовим станом підприємства в кризових умовах. Економіка та держава. 2015. №11. С. 85-88.
25. Опарін В.М. Фінансові ресурси проблеми визначення та розміщення. Вісник НБУ.2000.№5.С.10-11.
26. Павловська О.В. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення. К.: КНЕУ, 2020. 388 с.
27. Панасовський Ю. В. Оцінка активів підприємства. Навч. Посібник. Суми: Університетська книга, 2009. 512 с.
28. Пасінович І.І. Проблема ідентифікації суб'єктів господарювання та фінансів підприємств . Регіональна економіка. 2016. №1.
29. Прокопенко І.Ф. Курс економічного аналізу: підручник для студентів ВНЗ. Харків: Легас, 2014. 266 с.

30. Тимощик Л. П. Практичний посібник з оцінки майна. Київ, 2020. 244 с.
31. Фінансова звітність ДП «Украерорух» за 2020 – 2022 р.р.
32. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення. К.: Видавництво європейського університету, 2021. 253 с.
33. Чемчикаленко Р.А. Теоретичні основи управління фінансовим станом підприємства. Гроші, фінанси і кредит. 2019. С. 350-354.
34. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз. К.: Кондор, 2015. 196 с.
35. Офіційний сайт державного підприємства обслуговування повітряного руху України. URL: <http://uksatse.ua> (дата звернення 12.02.2022 р)

Додатки

Додаток А: Бухгалтерська звітність ДП «Украерорух» за 2020 р.

	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	21554	19745
первісна вартість	1001	66042	67764
накопичена амортизація	1002	44488	48019
Незавершені капітальні інвестиції	1005	888549	963736
Основні засоби	1010	3470547	3156565
первісна вартість	1011	9335263	9389681
знос	1012	5864716	6233116
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	17515	13434
Відстрочені податкові активи	1045	192112	291294
Усього за розділом I	1095	4590277	4444774
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	35975	30739
Виробничі запаси	1101	35743	30659
Товари	1104	232	80
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	502147	25306
Дебіторська заборгованість за розрахунками:		32753	16036
з бюджетом	1135	39826	38655
у тому числі з податку на прибуток	1136	37315	34069
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	113632	36600
Гроші та їх еквіваленти	1165	352334	494224
Витрати майбутніх періодів	1170	4431	9192
Інші оборотні активи	1190	568	450
Усього за розділом II	1195	1222267	510601
Баланс	1300	5812544	4955375
Пасив			
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	286364	286364
Капітал у дооцінках	1405	1715455	1705222
Додатковий капітал	1410	3328917	1859652
Резервний капітал	1415	17430	17430
Усього за розділом I	1495	5348166	3868668

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові кредити банків	1510	134850	592669
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2180	150220
Довгострокові забезпечення	1520	0	34651
Усього за розділом II	1595	137030	777540
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточна кредиторська заборгованість за:		24312	22056
товари, роботи, послуги	1615	49528	89253
розрахунками з бюджетом	1620	19153	11910
розрахунками зі страхування	1625	15958	11096
розрахунками з оплати праці	1630	78921	50247
Поточні забезпечення	1660	125136	112842
Доходи майбутніх періодів	1665	255	446
Інші поточні зобов'язання	1690	11917	8554
Усього за розділом III	1695	327348	309167
Баланс	1900	5812544	4955375

Додаток Б: Бухгалтерська звітність ДП «Украерорух» за 2021 р.

Баланс підприємства станом на 31.12.2021

	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	19 745	18 353
первісна вартість	1001	67 764	39 833
накопичена амортизація	1002	48 019	21 480
Незавершені капітальні інвестиції	1005	963 736	1 225 489
Основні засоби	1010	3 156 565	2 888 155
первісна вартість	1011	9 389 681	9 472 848
знос	1012	6 233 116	6 584 693
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	0	0
Знос інвестиційної нерухомості	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0

Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	13 434	9 541
Відстрочені податкові активи	1045	291 294	352 446
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	4 444 774	4 493 984
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	30 739	41 034
Виробничі запаси	1101	30 659	40 894
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	80	140
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25 306	256 455
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	16 036	17 343
з бюджетом	1135	39 826	35 235
у тому числі з податку на прибуток	1136	34 069	34 067
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	36 600	31 123
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	352 334	488 949
Витрати майбутніх періодів	1170	9 192	9 867
Інші оборотні активи	1190	568	824
Усього за розділом II	1195	510 601	880 830
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	4 955 375	5 374 814
Пасив			
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	286 364	286 364
Капітал у дооцінках	1405	1 705 222	1 704 472
Додатковий капітал	1410	1 859 652	1 934 902
Резервний капітал	1415	17 430	17 430
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0	0
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього за розділом I	1495	3 868 668	3 943 168

II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	592 669	610 263
Інші довгострокові зобов'язання	1515	150 220	0
Довгострокові забезпечення	1520	34 651	37 905
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього за розділом II	1595	777 540	648 168
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	22 056	432 531
товари, роботи, послуги	1615	89 253	100 009
розрахунками з бюджетом	1620	11 910	20 872
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	11 096	14 099
розрахунками з оплати праці	1630	50 247	61 550
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2 763	1 922
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	0	0
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
Поточні забезпечення	1660	112 842	138 077
Доходи майбутніх періодів	1665	446	341
Інші поточні зобов'язання	1690	8 554	14 077
Усього за розділом III	1695	309 167	783 478
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	4 955 375	5 374 814

Додаток В: Бухгалтерська звітність ДП «Украерорух» за 2022 р.

Баланс підприємства станом на 31.12.2022

	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4

Актив			
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	18 353	13 866
первісна вартість	1001	39 833	39 189
накопичена амортизація	1002	21 480	25 323
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 225 489	1 193 255
Основні засоби	1010	2 888 155	2 569 114
первісна вартість	1011	9 472 848	9 486 909
знос	1012	6 584 693	6 917 795
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	9 541	5 878
Відстрочені податкові активи	1045	352 446	423 432
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	4 493 984	4 205 545
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	41 034	23 280
Виробничі запаси	1101	40 894	23 266
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	140	14
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	256 455	2
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	17 343	6 618
з бюджетом	1135	35 235	36 944
у тому числі з податку на прибуток	1136	34 067	34 067
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	31 123	23 719
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-

Гроші та їх еквіваленти	1165	488 949	187 026
готівка	1166	19	11
рахунки в банках	1167	488 914	187 015
Витрати майбутніх періодів	1170	9 867	862
Інші оборотні активи	1190	824	4 048
Усього за розділом II	1195	880 830	282 499
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	5 374 814	4 488 044
Пасив			
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	286 364	286 364
Капітал у дооцінках	1405	1 704 472	1 702 705
Додатковий капітал	1410	1 934 902	802 448
Резервний капітал	1415	17 430	17 430
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-	-
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	3 943 168	2 808 947
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	610 263	488 842
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	155 306
Довгострокові забезпечення	1520	37 905	14 440